Halkın Gazetesi
Demokrat
21 ARALIK 1979
CUMA
500 KURUŞ

● KONUT KREDİLERİNDEKİ TUTARSIZLIK
Yazısı 2.sayfada

● HAYATİ ASILYAZICIYLA RÖPORTAJ
Yazısı 6.sayfada

HANGİ HÜKÜMET GELİRSE GELSİN, DEĞİŞEN BİR ŞEY YOK

IMF Türkiye'yi yönetmeye devam ediyor...

YABANCI PARALARIN TÜRK LİRASI KARŞISINDAKİ ARTIŞ YÜZDELERİ

Dövizin Cinsi	Eski	Yeni	artış Yüzdesi
Avusturya Şilini	262,74	281,57	Yüzde 7,1
Batı Alman Markı	1928,07	2021,95	Yüzde 4,8
Belçika Frangı	120,00	124,46	Yüzde 3,7
Fransız Frangı	826,01	859,95	Yüzde 4,1
Hollanda Florini	1753,14	1833,42	Yüzde 4,5
İsveç Kronu	827,76	840,13	Yüzde 1,4
İsviçre Frangı	2138,34	2184,76	Yüzde 2,1
100 İtalyan Lireti	427,87	432,47	Yüzde 1,0
Kuveyt Dinarı	12712,86	12764,15	Yüzde 0,4
Norveç Kronu	693,77	701,82	Yüzde 1,1

● IMF görüşmeleri şimdilik sonuçlandı, paranın değeri bir kez daha düşürüldü

● Paranın değeri düşürülürken, motorlu araç lastiklerine ve piyasada bulunmayan ampule de yeni zamlar geldi. Ham petrol fiyatı varil başına 26 dolar oldu

DEMOKRAT EKONOMİ SERVİSİ:

Uluslararası Para Fonu (IMF)nun aldığı kararla Türk lirasının değerinin düşürülmesinin ilk adımı olarak, liranın 10 yabancı para karşısındaki değeri düşürüldü. Türk lirasının değeri binde 4 ile yüzde 7,1 arasında değişen oranlarda devalüe edildi.

Türk lirasının ABD doları karşısındaki değerinin de kısa bir süre içinde düşürülmesi bekleniyor. Bu konudaki karar Petrol Üreten Ülkeler Örgütü (OPEC) nün ham petrole yapacağı zammın ertesine bırakılmıştı. OPEC'in perşembe günü zam kararını açıklaması üzerine devalüasyon kesinleşti.

Son günlerde yoğunlaşan devalüasyon söylentileri yüzünden dolar ve mark'ın türk lirası karşısındaki değerlerinde yeni yükselmeler meydana geldi. Aralık ayının ilk haftasında resmi kurda 47 lira olan dolar, serbest piyasada 49 liradan işlem görürken, Aralık ayının ikinci yarısından itibaren yükselmeye başladı ve ayın 19'unda 56 lirayı buldu.

SEZGİN IMF'NIN EKONOMİDE YAPTIĞI YIKIMLARI İTİRAF EDİYOR

TBMM Bütçe Karma Komisyonu, dün saat 10'da AP milletvekili Nurettin Ok'un başkanlığında toplanarak 1980 mali yılı bütçe yasa tasarısı üzerindeki çalışmalarına başladı. Açış konuşmasını yapan Nurettin Ok, Fiyat artışlarının hayatı yaşanmaz hale getirdiğini, enflasyonun orta gelir gruplarını silindir gibi ezdiğini bildirdi.

MALİYE BAKANI SEZGİN: "EN BÜYÜK GÖREVİMİZ FİYAT ANARŞİSİNİ DURDURMAKTIR"

1980 Mali Yılı bütçe yasa tasarısını TBMM Bütçe Karma Komisyonunda sunan Maliye Bakanı İsmet Sezgin ise, yaptığı konuşmada "bütçenin enflasyonla mücadele bütçesi olacağını" söyledi ve "Çarşı pazar aortadadır. Vatandaşın çilesi ortadadır. Yokluklar ortadadır. Kuyruklar ortadadır. En büyük görevimiz fiyat anarşisini durdurmaktır" dedi.

1980 bütçesinin, "aşırı fiyat artışları ile mücadeleyi başlıca gaye edinen, ekonomimizdeki duraklama ve gerilemeyi gidermeye çalışan, toplum içindeki gelir dağılım dengesizliklerini önlemeyi amaclayan, kamu hizmetlerinin faydasını toplum yararına artırmayı hedefleyen ve tüm bunlar için gerekli önlemleri yeterince kapsayan, bir düşünce içinde hazırlandığını" kaydeden Sezgin, enflasyon içinde kalkınma düşüncesinin iflas ettiğini, enflasyonun işsizliğe çare bulamadığını, üretimi artıramadığını, milli geliri geliştiremediğini, son iki yıl içinde şiddetini gittikçe artıran enflasyonun ekonomide ve toplumda tamiri güç sayılan yaralar açtığını" belirtti. Sezgin bu konuda daha sonra şunları söyledi: "Enflasyondan zarar gören toplumun büyük çoğunluğunun zararlarını gidermeye çalışmak, hükümetimizin başlıca görevidir. Memurlarımıza katsayı artışları bu ekonomik zorluktan dolayı getirilmiştir. İşçilerimizin toplu sözleşmelerinde, tarım üreticisinin destekleme alımlarından enflasyon telafi edilmeye çalışılacaktır."

Hayat pahalılığının
(Devamı 4. Sayfada)

Novosti Ajansı: Stalin tüm yanlışlarına rağmen hep sosyalizmi savunmuştur

Sovyet Komünist Partisi eski liderlerinden Josip Stalin'in 21 Aralık'taki 100. doğum yıldönümünde Sovyet Novosti Ajansı bir eleştiri yayımladı.

"Stalin" döneminin eleştirisi , o zamanki mevcut somut koşullar gözönüne alınarak yapılmalıdır. Stalin'in ciddi hatalar işlediği bir gerçektir, ancak şu unutulmamalıdır ki, o Sovyet anavatanının en güç zamanlarında iktidarda bulunmuştur. Ülkemiz o zamanlar, iç ve dış karşı-devrimci güçlerin tehdidi altındaydı. Bu dönemde, merkezi bir yönetim ve disiplin sağlanması demokrasiye bazı sınırlar getirilmesi, düşman karşısında tam bir birliğin gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Sovyet halkı biliyor ki, Stalin hep Sovyetler Birliğini ve sosyalizmi savunmuş, bu nedenle bazen doğru amaçlar uğruna yanlış yöntemler de savunmuştur. Stalin'in yaptığı bu yanlışlar, emperyalistler tarafından hep Sovyetler Birliği'ni ve sosyalizmi eleştirmek için birer propaganda aracı olarak kullanılmıştır."

Topuzcular: Sonuna kadar mücadele edeceğiz

CHP'de parti içi tartışmalar yeni boyutlara ulaştı

HABER MERKEZİ

CHP Genel Merkezi'nin önceki gün İstanbul İl Örgütü'nün ve bazı ilçelerin yönetim kurullarını değiştirmesinden sonra İstanbul'da Topuz grubunun aralarında, durumu değerlendirmek için toplantı yaptıkları ve parti disiplinine uymak koşulu ile parti içinde demokrasi mücadelesine devam edeceklerini, anti-demokratik uygulamaları ortadan kaldırmak için sonuna kadar mücadele edeceklerini açıkladıkları bildirildi.

Topuz grubu, son görevden alınma kararından sonra , "Talihsiz bir karar ve anti-demokratik bir uygulama" olarak nitelendirdikleri kararın, parti içi demokrasinin ortadan kaldırılması ve "Tek şef, tek lider uygulaması" olduğunu belirttiler.

Uygulamanın partiye zarar getirmemesini dilediklerini belirten Topuzcu çevreler, böyle uygulamaların parti içindeki muhalefeti yıpratmayacağını, yok edemiyeceğini ancak güçlendirece-
(Devamı 4. Sayfada)

ÇOCUK 79
I. İSTANBUL ÇOCUK GEREÇLERİ ve OYUNCAK SERGİSİ
24-31 Aralık 1979
İSOSEM
İSTANBUL SANAYİ ODASI SERGİ İNFORMASYON MERKEZİ

SANAYİ ODASI ÇOCUK RESİM SERGİSİ DÜZENLEDİ

HABER MERKEZİ: (THA)

İstanbul Sanayi Odası tarafından düzenlenen "1979 Çocuk Sergisi" 24 Aralık 1979 günü saat 11.00 de Odakule galerisinde halka açılacak. 3Aralık akşamına kadar süreceği bildirilen serginin hergün 10.00 19.00 arası gezilebileceği belirtilmektedir.

40'ı aşkın kuruluşun katılacağı 1. İstanbul ço-
(Devamı 4. Sayfada)

Bakanlar Kurulu ekonomik konuları görüştü

HABER MERKEZİ

Bakanlar Kurulu,dün saat 10.45'de, başbakanlıkta, Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığında toplandı.

Başbakan Demirel, toplantıdan önce gazetecilere kurulun gündemindeki konuları ele alacağını bildirdi.

Demirel, "Bugün Sayın Erbakan'la görüşecek misiniz?" yolundaki bir soru üzerine, "Bugün KTFD Başbakanı Mustafa Çağatay ile görüşeceğim. Bugün başka kim-
(Devamı 4. Sayfada)

Elektrik kısıntıları, ampul yokluğu bu küçüklerin göz hastalıklarının ilerlemesine neden oluyor.

Elektrik kısıntıları sürerse Türkiye gözlüklüler ülkesi olacak

HABER MERKEZİ
Neyyire ÖZKAN

Uzun süren elektrik kısıntıları ve ampul yokluğundan dolayı saatlerce alaca karanlıkta ders yapmak zorunda kalan milyonlarca çocuk, zamanından çok önce gözlük takmak zorunda kalıyor.
(Devamı 4. Sayfada)

Gümrük ve Tekeldeki olayda saldırıya uğrayanlar gözaltına alındı

ANKARA (DEMOKRAT)

Gümrük ve Tekel Bakanlığı'na dün bir grup faşistin yaptığı baskının planlı bir saldırı olduğu ve polisin saldırganların kaçmasına gözyumarken bakanlık memurlarını gözaltına aldığı bildirildi.

Edinilen bilgiye göre dün saat 11.00 sıralarında 60 kadar faşist Gümrük ve Tekel Bakanlığı'na gelerek önceden planlanan hareket uyarınca önce giriş kapılarını kapattı daha sonra bakanlığın çeşitli birimlerine dağılan 10'ar kişilik faşist gruplar beraberlerinde getirdikleri sopa, bıçak ve demir çubuklarla devrimci memurlara saldırdılar.
(Devamı 4. Sayfada)

ÜGD şubelerinde bulunan patlayıcı maddeler her gün artıyor

HABER MERKEZİ

Manisa ve Karaman'da yapılan aramalarda Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD) şubelerinde çok sayıda patlayıcı madde, tabanca ve mermi bulundu. Bu arada Buca Eğitim Enstitüsü'nde öğrenciler ile polis arasında çıkan çatışmada 2'si polis 7 kişi yaralandı.

MANİSA: CHP İl eski Başkanı Mete Erdem'in önceki gün öldürülmesin-
(Devamı 4. Sayfada)

DİSK Gazetesi bulunduran işçiler gözaltına alındı

HABER MERKEZİ
Ayşe Düzkan

15 Aralık tarihinde, Mersin'de toplanan DİSK 2. Bölge Temsilciler Meclisi toplantısından Gaziantep'e dönen sekiz DİSK üyesi, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun 15 günlük yayın organı olan DİSK-İN SESİ Gazetesi'ni bulundurdukları için gözaltına alındılar. Hakkında hiç bir yargı kararı olmadığı belirtilen gazeteyi bulunduranların gözaltına alınması üzerine bir açıklama yapan DİSK Genel Başkan Vekili Kemal Nebioğlu şunları dedi:

"Anayasa'nın temel haklarından biri olan basın özgürlüğüne ve kişi dokunulmazlığına yönelik bir davranış olarak değerlendirdiğimiz olayı protesto ediyoruz.

Böylesine keyfi uygulamalar karşısında işçi sınıfımızın hak ve özgürlükleri korumaya ve ge-
(Devamı 4. Sayfada)

Ziverbey Köşkü"nün ünlü komutanı MİT Müsteşarlığı'na getiriliyor

ANKARA (DEMOKRAT BÜROSU)

MİT Müsteşarlığına eski Generallerden Ali Fethi Esener ya da Memduh Ünlütürk'ün getirilmesinin düşünüldüğü öğrenildi.

Başbakan Süleyman Demirel'in bu konuda bir süredir görüşmeler yaptığı ve Memduh Ünlütürk'e öneride bulunduğu bildirildi. Demirel'in, MİT Müsteşarlığı için daha çok Ali Fethi Esener üzerinde durduğu, ancak Esener'in görev kabul etmek istemediği belirtildi.

Bilindiği gibi, Ali Fethi Esener 3. Ordu Komutanı iken Ecevit hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra emekliye ayrılmıştır. Memduh Ünlü-
(Devamı 4. Sayfada)

Sovyet uzay gemisi Soyuz-T, Salyut -6'yla kenetlendi

DIŞ HABERLER

Sovyet Resmi Ajansı TASS'ın bildirdiğine göre, pazar günü uzaya fırlatılan Sovyet uzay yük gemisi Soyuz—T, dünya yörüngesinde dönmekte olan uzay istasyonu Salyut 6 ile kenetlendi.

TASS Ajansına göre, kenetlenme, 19 Aralık Moskova saatine göre saat 5,05'te gerçekleşti ve hiçbir aksaklık olmadı. Kenetlenmenin amacı, iki gemideki sistemleri kontrol etmektir.

Bilindiği gibi, Salyut 6,29 Eylül 1977'den beri dünya yörüngesinde dönmektedir. Geçen yıl da iki Sovyet kozmonotu, Salyut 6'da 175 gün kalarak uzayda kalma rekoru kırmışlardı.

Eczane kâr hadlerinin yeniden belirlenmesi istendi

HABER MERKEZİ

İstanbul, Ankara ve İzmir Eczacı Odaları, eczane kâr hadlerinin yüzde 35 olarak yeniden belirlenmesini ve eczacılara kendi koşullarına uygun kredi olanağı sağlanmasını istediler.

İstanbul Eczacı Odası Genel Sekreteri Ayla Köktuğ, Ankara, İstanbul ve İzmir Eczacı Odaları adına dün yaptığı açıklamada, eczacıların kooperatifleşme çabalarının desteklenmesini isteyerek, "Eczacının darboğazı aşabilmesi için siyasal iktidarlar hiçbir kalıcı çözüm getirmemiştir" dedi.

Köktuğ özetle şu görüşleri savundu:

"İlaç fiyatlarının ve işletme masraflarının artması ve ilacın bulunmaz hale gelmesi, bugün zor durumda olan eczane eczacılığının geleceğini tehdit etmektedir. Ankara, İzmir ve İstanbul gibi büyük kentlerde kapanan eczane sayısı hızla artmaktadır..

konut kredilerindeki tutarsızlıklar

Ergun UNARAN

MC İktidarı bir süredir konut sorununa eğilmiş görünmektedir. Türkiye Emlak Kredi Bankası kredilerinden sonra Sosyal Sigortalar Kurumu Kredileri de arttırıldı ve bekleme süresi azaltıldı. Kamunun yılda yüzbin konut yapacağı ilan edildi. Gecekondulular affedildi. İktidar ortakları bol bol sosyal konut temeli atıyorlar.

Bu gelişmeler yoksul ve dar gelirli halkımızın konut sorununun çözümüne yönelik olamaz. Oysa konut, onlar için sorundur. Kredilerin gerçek gereksinme sahiplerine verilmesi için gerekli ve yeterli ölçütler getirilmedikçe kamunun konut kredilerinden bugüne kadar olduğu gibi orta ve üst gelir grupları yararlanacaktır. Bu gerçeği TEKB ve SSK'nın kredi koşullarını belirterek kanıtlayabiliriz. TEKB'ndan krediye hak kazanmanın tek koşulu konut faydalı alanının 100 metrekareden büyük olmamasıdır. Brüt 125 metrekarelik 3 oda, bir salondan oluşan en lüks konuta, krediyi kullananın gelir durumu ne olursa olsun bu kredi verilmektedir. SSK kredileri de gelir durumuna bakılmaksızın verilmektedir. TEKB' ndan farklı olarak SSK 100 metrekarelik konuta 15 yıl süre % 5 faiz 85 metrekarelik konuta, 20 yıl süre % 4 faiz uygulayarak kredi vermekte, sözde küçük konutu desteklemektedir. Yılda % 1 faiz farkı ile destek olmaya çalışmak paranın bugünkü değer kaybediş hızı karşısında gülünçtür.

SSK, ayrıca, konut keşif bedelinin kredi tutarını aşması durumunda aradaki farkın Kuruma yatırılmasını istemektedir. Kredi sınırları içinde kalmayı öngörme yerine aradaki farkı istemenin sosyal konut kredisinin amacı ile bağdaştırılması olanaksızdır.

Yeni ilân edilen koşullar eski uygulamayı aynen sürdürmekte, sadece artan fiatlar karşısında krediler ayarlanmaktadır.

SSK' nun son kararı ile konut kredileri 150. 000 TL na çıkarılmış ve iki yıllık sigortalı olmak, kredi alabilmek için yeterli sayılmıştır.

Daha önce konut kredileri 100. 000 TL. iken sigortalı olma süresi 5 yıl idi. Bu arada kısa bir süre için 125. 000 TL. uygulandı.

150. 000 TL. lık kredinin aylık 1100 TL. - taksitlerle ödenmesi gerekiyor. Brüt 100 metrekarelik konut, arsa payı teknik hizmet, vergi, harç ve diğer giderlerle beraber en az 200. 000. -TL. na malolabilir. Bu da kredi isteklerinin 50. 000. -TL. biriktirmiş ya da borçlanmış olması ile olanaklıdır. Bu ödemeleri alt gelir gruplarının yapamayacağı açıktır.

Şimdi de 2 yıllık sigortalılara kredi verilmesinin işçiye ne getirdiğine bakalım.

- İki yıllık işçinin 50. 000. -TL biriktirme ya da borçlanma olanağı olamayacağına göre bu kararın kredi istemini önemli ölçüde arttırması beklenemez.

- İki yıllık işçi 20 -24 yaşlarındaki işçidir. Kredi alırsa çalışma hayatı boyunca borç ödeyecektir. Çoğunlukla bekâr veya çocuksuz evli olmasına karşın, büyük olasılıkla 5-6 yıl sonra gereksineceği 100 m2 lik konuta şimdiden sahip olacak, bu da kamunun konuta ayıracağı kaynakların israfına yol açacaktır.

- Konut sahibi olan işçi, genç yaşta hareketliliğini kaybedecek, konutunun bulunduğu yerde bulabileceği işle yetinerek, emeğini değerine satma gücünden yoksun kalacaktır.

•

Öte yandan, sigortalı olma süresinin iki yıla indirilmesi nedeniyle konut yap-satçılarına yeni pazar açılmaktadır. Kredi miktarının arttırılması ile birlikte yap-satçılar bu fırsatı kullanmak için ellerinden geleni yapacaklardır.

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl 11 Sayı: 3239

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi
Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör
Arslan Başer KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni
Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü
Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi
Dr. Ergin Atasü

Demokrat ofset tesislerinde yayına hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

Ankara Bürosu: Konur Sokak - 24/19 Kızılay/ANKARA

FORUM

TRAKYA'NIN KARADENİZ KIYISINDA TURİSTİK YOL PROJESİ ÜZERİNE BİR RAPOR

Fatih SÖYLER

2

Bilirkişi raporu aynı yazı içinde yer alıyor:

"... Bu sahanın amenajman planına göre ise, sözü geçen yer sazlık ve bataklık olarak gösterilmiş ve bu saha üzerinde herhangi bir işlem yapılması hakkında, herhangi bir mütealaya tesadüf edilmemiştir.

"... Bu sahanın denizle irtibatı, sazlık arazinin ortasında teşekkül etmiş bulunan ve koca göl tabir edilen, ufak ve sığ bir gölün Karadeniz'e açılan mansabından ibarettir."

Dünya Gazetesi'nin 24 Aralık 1978 günlü sayısında, 'Göller Kimin' başlıklı yazının yorumunu Tului Sönmez yapıyordu:

"Bafa Gölü olayının bir benzeri daha. bu Mert Gölü olayı da, "milli emlak" bir başka deyimle "kamu malları" niteliğinde olan, doğanın ülke topraklarına kazandırdığı ve sadece kamunun yararlanmasına açık tutulması gereken arazi ve suların, birkaç kişi tarafından özel mülk edinilerek, ulusun bu zenginliklerinden yoksun bırakılmasının acı bir örneğidir.

"En az iki yönden acıklıdır bu olay: Öncelikle devlet, Medeni Kanun'dan evvel ve sonra yayınlanan bazı yasalardaki boşluklardan yararlanılarak verilen sakat kararlar sonucu, kendi öz mallarından yoksun bırakılmaktadır.

"...Devlet esasen kendine ait bu malları geri almak istediğinde, bunları kamulaştırmak mecburiyetinde kalmakta, haksız ve gereksiz büyük bedeller ödemekte, bununla da yetinmeyen ve devlet malını bir nevi gaspetmiş olan kişilerin açtıkları, bedel artırılması davalarına da muhatap olmaktadır.

"... Büyük eksiklik şudur: 700 yıllık tarihi olan, çoğunlukla kamusal nitelikteki zengin arazi rejimimiz, tümü ile Medeni Kanunumuzun 641. maddesi içine sığdırılmıştır. Aksaklık buradadır.

Medeni Kanun'un 19. Bab'ında 641. Madde şöyle der:

'Sahipsiz şeyler ile menfaati umuma ait olan mallar, devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Hilafı sabit olmadıkça, menfaati umuma ait sular ve ziraate elverişli olmayan yerler, kayalar, tepeler, dağlar ve onlardan çıkan kaynaklar kimsenin mülkü değildir. Sahipsiz şeylerin ihraz ve işgali, yollar ve meydanlar, akarsular ile yatakları gibi menfaati umuma ait malların işletilmesi ve kullanılması hakkında, ahkamı mahsusa vazolunur."

TRT-B, Mert Gölünün göl olmadığını kanıtlamak istemektedir açıkça ve amacı yeni bir Bafa olayının başkahramanı olmamaktır. Ancak, gölden kaçarken sazlığa yakalanmak, sonucu değiştirmeyecektir. Bu nedenle, arsanın eski sahiplerini bir gaibeden' kurtarmaya çalışmaktadırlar aynı zamanda:

"İğneada'daki LONGOZ ÇİFTLİĞİ mevkiinin, gerek Danıştay'ın 1965'te aldığı karar, gerekse Yargıtay'ın 1975'te vermiş olduğu bir başka kararla, Haydar Doğ ve varislerine ait olduğu gerçeği, kesinlik kazanmıştır."

İĞNEADA'YA NASIL GİDİLİR

TRT-B'nin bu 'yargısı' kanıtlansa bile, bu işten Rafi Ağa'nın kârlı çıktığını yadsımak olasılığı yok gibidir. Belli ki, Rafi Ağa, hem kamulaştırılabilecek bir gölden, hem işe yaramaz bir bataklıktan, hem dertli bir mülkten kurtulmuş, hem de 44.800.000 lirasını almıştır. TRT-B'nin bu işlemleri hakkında ise, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile Köy İşleri ve Kooperatifçilik Bakanlığı soruşturma açmıştır. Ayrıca tapu iptal davası açılacağı ve durumun İmar ve İskan Bakanlığına da bildirileceği öğrenilmiştir.

Rafi Ağa, yoktan çıkan TRT-B piyangosunu, göz göre göre yiyebilecek mi, belli değil. Belli olan şey, TRT-B'nin işinin zor olduğu; üstelik TRT-B yalnızca, benzeri kooperatiflerin yaptığı türden, bir kıyı yağmacılığı ve 'göl kapatmacılığı' yapmış değil.

TRT-B'nin Haber Bülteninde öyle bir 'haber' veriliyor ki, dostlar alışverişte görsün!

TRT-B'nin Haber Bülteninin 4. sayfasında 'İğneada'ya Nasıl Gidilir' başlığı altında yer alan şu cümle ile bu ilişkiler zincirinin ikinci perdesi açılıyor:

"... İğneada-İstanbul turistik devlet yolu proje çalışmaları bitirilmiş ve güzergah tespitine başlanmıştır. Bizim için çok büyük önem taşıyan Karadeniz Turistik Sahil Yolu ile ilgili Ankara'da yapmış olduğumuz incelemeler ve projeyi yapanlarla sürdürdüğümüz görüşmelerle ilgili ayrıntılı bilgiyi, gazetemiz önümüzdeki sayısında sayın üyelerimize sunacaktır."

Mimarlar Odası 24. Genel Kuruluna sunulan önerge ve Trakya Karadeniz Kıyı Yolu ile ilgili raporun getirdiği sorular, giderek açıklık kazanmaktadır. Bu raporda verilen bilgiler şunlar:

"... Bu konuda Bulgaristan'la bir protokol imzalanmış bulunmaktadır. APU firması, kesin güzergahın 1/25 000 ölçekli haritası olan kesimlerde ayrıca 1/5 000 ölçekli saptanması, çevre turistik yerleşmelerinin arazi kullanma kararlarının alınması ve bunların ilgili ve yetkili diğer Bakanlık ve ünitelerden muvafakat yazısının temini, Bulgaristan sınırı Kıyıköy, yaklaşık 50 km. kesiminin 1/2 000 şerit vadi haritasının alınması, aplikasyon, gerekli jeoteknik ve diğer etüd ve mühendislik iş ve hizmetlerinin yapılarak, uygulama projesinin komple yapımı işiyle görevlendirilmiştir.

APU firması, sözleşmenin Sayıştayca vize edildiğinin firmaya tebliğinden 450 takvim günü içinde projeyi bitirecektir."

TRAKYA-KARADENİZ KIYI YOLU VE TURİZM POLİTİKALARI

Başbakan Bülent Ecevit 3 Mayıs 1978'de Bulgaristan'a gitmiş, orada kaldığı 3 gün içinde, Bulgaristan yetkilileri ile görüşmüştü. Türk ve Bulgar heyetleri arasında da görüşmeler sürmüş ve bir dizi ortak karara varılmıştı. Bu kararlardan birisi de, Karadeniz Sahil Yolu'nu içeriyordu:

"Burgaz-İğneada-İstanbul sahil yolunun yapılması ve bu konudaki çalışmanın yıl sonuna dek bitirilmesi kararlaştırılmıştır."

Türkiye'de bir sahil yolunun yapılması, ilk bakışta, turizmi geliştirmek amacını güdüyor gibi görülebilirdi. Ancak, Bulgaristan bu yoldan ne şekilde yararlanacaktı?

Gerçekten, Trakya Karadeniz Kıyı Yolu Raporunda belirtildiği gibi, Bulgaristan, Karadeniz kıyısında bir takım turistik konaklama tesisleri inşa etmiş ve çok sayıda turist çekme olanağını elde etmiştir. Ancak, Bulgaristan'ın yalnızca Karadeniz kıyısında böyle bir olanağı vardır.

Bulgaristan bu olanağını daha da geliştirmek isteyecektir: Eğer Burgaz-İğneada-İstanbul sahil yolu açılırsa, -ki yaklaşık 170 km. uzunluğundadır- Bulgaristan Varna gezginlerine 'günlük tur' olanağı verecektir.

'Bulgaristan'a gelin, İstanbul'u görün' diyebilecektir.

Yunanistan'ın bundan bir süre önce verdiği bir örnek vardır ve Türkiye'nin kaybıyla sonuçlanarak bu örnek "tutmuştur'. Yunanistan, Amerika'dan gelen gezginleri İstanbul'da almakta, gemiyle gezdirdiği gezginleri, aynı uçakla geri göndermektedir. Türkiye, bu gezginlerden ancak ayak bastı parası alabilmektedir.

Dolayısıyla, bu yol, Bulgaristan'ın kışlık turizmine de katkıda bulunacaktır.

Türk işçileri ise, bu yolun yapılması halinde, yurtlarına dönerken, Edirne yerine Burgaz'da konaklamak isteyeceklerdir. Üstelik Türkiye'ye yeni bir gümrük kapısı varken, tıkanık Kapıkule'yi seçmemeleri doğaldır. TIR'lar için de, aynı olasılık söz konusudur.

Bulgaristan, bütün bu nedenlerle, bu yolun açılmasını isteyecektir. Ancak, bu yoldan Türkiye ne kazanacaktır?

Türkiye'nin bu yöresinde, Bulgaristan'ın olduğu gibi, halihazır konaklama tesisleri yoktur. Trakya Karadeniz Kıyı Yolu Raporunda bu belirtilmektedir:

"... Bu kıyılarda deniz mevsiminin çok sınırlı olması nedeniyle, turizm yatırımları ülke ekonomisine fayda yerine zarar getirecektir.

"Bu nedenle; bu yörede yakın bir gelecekte turizm yatırımı ve buna bağlı olarak karayolu yapımı sözkonusu edilemez."

MİLLET-DEVLET İŞBİRLİĞİ!..

Öyle ise, bu yolun yapılmasını içerden kimler istiyordu?

TRT-B'nin Haber Bülteni, bu soruyu kısmen yanıtlıyor: Kendileri için çok büyük önem taşıyan bu yolla ilgili olarak Ankara'da incelemeler yapmışlar ve projeyi yapanlarla görüşmeleri sürdürmüşler!

Diğerlerini yine, Mimarlar Odası Genel Kurulu'na, Sayın Duranay'ın sunduğu rapor açıklıyor:

> **TRT-B' DEN DUYURU**
> **İĞNEADA' DA 250 HEKTARLIK YERİN HARİTASI ÇIKARTILACAK**
> TRT ve Basın Mensupları Sahil Arsa, Yapı Kooperatifince Kırklareli'nin Demirköy ilçesine bağlı İğneada bucağında satın alınan yaklaşık 250 hektarlık Longoz Çiftliği mevkiinin halihazır haritası çıkartılacaktır. İsteklilerin halihazır haritanın onaylatılması dahil zaman ve ücretle ilgili tekliflerini 2 Ocak 1979 tarihine kadar Kooperatif merkezine yazılı olarak yapmaları duyurulur
> BAŞKANLIK
> Adres: TRT-B Yapı Kooperatifi Büyükdere Cad. Hukukçular Sitesi Kat:2 No:22 Mecidiyeköy-İSTANBUL

Hürriyet Gazetesi'nde 21 Aralık 1978 günü çıkan ilân...

"Karayollarının hiçbir bilimsel veriye dayanmadan... keyfi bir uygulama için proje hazırlatmaya kalkışması, kıyı yağmacılarının isteklerini yerine getirmekten başka bir anlam taşımamaktadır. Karayollarının sorumlu kişileri, doğa kaynaklarımızı yağmaya açmanın ağır sorumluluğu altındadır.

"Karayolları, APU firmasıyla yaptığı proje sözleşmesinde, çevre turistik yerleşmelerinin ve arazi kullanma kararlarının alınmasını özel firmaya bırakmaktadır. Bu açıkça kıyı yağmasına bir devlet kuruluşunun nasıl çanak tuttuğunun delilidir. Trakya'nın Karadeniz kıyılarının İstanbul'a yakın kesimleri, birkaç yıldan beri hisseli tapularla satılmaktadır. Karayollarının yol projesi, bu arsa vurgunculuğuna yeni bir hız verecektir...

"Ülkemizin sahip bulunduğu tüm doğa değerleri hoyratça yağma edilirken, egemen güçlerin devlet içindeki ajanlığını üstlenmiş pek çok yönetici büyük bir beceriyle, yağmaya kılıf hazırlamaktadır."

DENİZ CENNETİ TATİLKENT İNŞAATI
BU ARSA HACIZADE AİLESİNİNDİR
BURADAN 5 KM ÖTEYE KADAR OLAN SAHİL BENİMDİR
TÜRK EMEĞİ AMERİKAN SERMAYESİ ORTAK KIBRLIĞIYLE. TATİL KÖY İNŞAATI

TURİZM VE TANITMA BAKANLIĞI KARŞI ÇIKIYOR

Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü'nün 'önayak' olduğu Trakya Karadeniz Sahil Yolu Projesi tamamlanmak üzereyken, Turizm ve Tanıtma Bakanlığına konu ile ilgili olarak başvuruluyor; çünkü, yolun yatırım giderleri Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca karşılanacaktır.

Yolun amacı 'ülke turizmine katkı' değil miydi?

Oysa, Turizm ve Tanıtma Bakanlığının, kıyılara ulaşım konusunda artık yerleşmiş bir politikası vardır: Sahil yollarının yapılması, çeşitli yönlerden sakıncalıdır ve kıyıya ulaşım, anayollardan ayrılan tali yollarla gerçekleştirilecektir. Bu sakıncalar nelerdir? Kıyıdan geçirilen bir yol, denizle insan ilişkilerini koparmaktadır. Ulaşım araçlarının hızla hareket ettikleri yüksek standartlı bir yol insana kolaylık sağlarken, onun huzurunu kaçıran, onu rahatsız eden bir unsur haline gelmektedir. Doğanın tahribine neden olmaktadır. Yöredeki turizm ve günübirlik gereksinmeleri karşılayacak potansiyele sahip olanların tahribine neden olmaktadır. Bu alanların, anılan amaçla kullanımı engelleyerek olumsuz yönde kaynak kullanımına, yapılaşmalara, spekülasyona neden olmaktadır.

Gerçekten, Kemer'de, Bodrum'da, Marmara'da, Ege'de böyle olmamış mıydı?

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, ilgili kuruluşları 15 Ağustos 1978 günü bir toplantıya çağırıyor ve bu toplantıda, yukardaki gerekçeler de gösterilerek, bölgede yeni bir yola gereksinim duyulmadığı, görüşü ağırlık kazanıyordu.

Toplantı tutanağı'na üç kişi 'muhalefet şerhi' koyuyordu: Karayolları 1. Bölge Müdürü Rıdvan Dedeoğlu; Büyük İstanbul Nazım Plan Bürosu Başkanı Kutlu Güzelsu ve Büyük İstanbul Nazım Plan Bürosu, Turizm Sektörü Yöneticisi Seher Sezer.

Karayolları Genel Müdürlüğü ise uygulamayı durduruyor ve hazırlanan projelerin satın alınarak 'rafa' kaldırılması için direktif veriyordu.

BU DOLAP DÖNER Mİ DÖNMEZ Mİ?

Dünya Gazetesi'nin 24 Aralık 1978 tarihli sayısında "Göller Kimin" başlıklı yazıda şöyle deniliyor:

"... Kırklareli'nin önemli kişileri ile devletin üst kademelerinden kişilerin de üye olduğu bir kooperatif (TRT-B) tarafından İğneada Belediye sınırları içinde kalan bu arazide (Longoz Çiftliği Mevkii) henüz imar planı olmamasına karşın, birtakım şantiyeler kurulmaya başlanmış ve temel atma girişimlerinde bulunulmuştur."

TRT-B kooperatifine üye olan 'devletin üst kademelerinden' kişiler arasında kimler vardır? Trakya'nın Karadeniz kıyılarında arsa alanlar arasında, Karayolları'nın üst kademe görevlilerinin de olduğu doğru mudur?

Dışişleri yetkililerini ve Ecevit'i kimler etkilemiştir?

Bayındırlık Bakanlığı yetkilileri, Kapıkule Gümrük Kapısı'nı genişletme ve akıcı hale getirme önerisini, neden reddetmiştir?

Bir kooperatifin, üzerinde 'gizli damgası bulunan, devletin bazı yatırımları hakkında incelemeler yapmasına ve projeyi hazırlayanlarla görüşmeler yapmasına, kim izin vermiştir? Gerekçeleri nedir?

Devlet memurları, bu ülkede, kendilerine verilen yetkiyi kişisel çıkarları doğrultusunda ve ülke zararına kullanabilirler mi?

Nedir bu işler? Nedir bu çıkarlar zinciri?

Bu dolap döner mi, dönmez mi?

Öğreneceğiz...

21 Aralık

1964

—Ayvansaray'da çöken bisküvi-rikasından üç çocuk işçinin cesetleri çıkarıldı. İşçi çocukların yaşları 14. Daha önce işveren işyerinde bir kaza çıkabileceği konusunda defalarca uyarılmış. İşveren fabrikada gerekli restorasyonu yaptırmamış.Herhalde maliyetinin yüksek olacağını düşünmüş olacak. Böyledir bu işin kuralı. Patron tazminat bile ödemeyeceği işçilerin ailelerine üzüntüsünü belirtecek, olay böylece benzerleri gibi unutulacaktır.

1969

—Mücadele günlüğümüzde 69 yılına bakıldığında anti-emperyalist, anti-Amerikancı bir eylem görülüyor. Amerikan 6. Filosu'nun iki gün önce Türkiye'ye gelmesini protesto etmek için devrimci öğrencilerce düzenlenen gösterilere polis saldırdı.

O gün ilk devrim şehitlerinden Taylan Özgür'ün kızkardeşinin de aralarında bulunduğu bir grup devrimci kız öğrenci İzmir Konak Alanın'daki şehit gazeteci Hasan Tahsin Anıtı'nın

önünde oturarak Amerikan Filosunu protesto eylemini başlatmışlardı. Eyleminbaşlamasından az sonra olay yerine gelen toplum polisleri göstericileri dağıtmak istediler. Biri haykırdı: "Biz kalkmıyoruz. Siz dökülen kanların hesabını verin." Bunun üzerine gruba saldıran toplum polisleri kız öğrencileri saçlarından tutarak yerlerde sürüklemeye başladılar. Kız öğrencilerin alanda coplanmaları, yerlerde sürüklenmeleri üzerine protesto eylemine katılmak üzere gelmekte olan kızlı erkekli diğer bir grup öğrenci, "Kahrolsun Amerika, Bağımsız Türkiye" sloganlarını atarak anıta doğru yaklaştılar. Polis şefi emretti: "Dağıtın". Polisler gruba coplar ve tornadan çıkmış sopalarla,küfrederek saldırdılar. Konak Meydanı'nda sürdürülen vahşet karşısında dayanamayarak müdahale eden üç sivil hava subayı da gözaltına alınarak götürüldü. Bu sırada alanda öğrencilerin dövülmesi üzerine Konak'ta kalabalık bir halk topluluğu oluştu. Halk topluluğu öğrencileri aralarına alarak polisi yuhaladı. Kalabalık kitle hep bir ağızdan "Kaatil Polis" diye bağırıyordu. Bunun üzerine polisler halkın üzerine yürüyerek yaşlı kadın ve erkekleri ve gazetecileri coplamaya başladı.

Kalabalık coplanarak ve büyük bir kısmı gözaltına alınarak dağıtıldı. Olaylardan sonra polis bütün İzmir'de geniş çaplı bir harekete girişerek kahvelerden, sinemalardan, yollardan "şüphelendiği" herkesi topladı.

Gözaltına alınanlardan bazıları gazetecilerin önünde kıyasıya dövüldüler. Halk uzun süre öğrencilerin gözaltında bulunduğu binanın etrafını terketmeyerek bekledi.

O günlerden sonra Türk halkı emekçilerden yana, emperyalizme, Amerikaya ve sömürücülere karşı yükselen tüm yurtsever, ilerici, devrimci,demokrat seslerin kanla, zülümle bastırılmasına çok sık şahit olacaktı...

1970

İstanbul'da Kapı Genel-İş Sendikasına bağlı binlerce kapıcı, "hükümeti ve düzeni protesto yürüyüşü" yaptılar. Yaptıkları açıklamada hakları verilmezse Genel Greve gideceklerini bildirdiler.

Ergani'de 1500 liseli öğretmensizliği protesto yürüyüşü yaptılar.

Kağıthane Kristal ve Cam Fabrikası'nda çalışan 90 işçinin ihbarsız işten atılmasını protesto ederek,oturma eylemine başlayan işçileri jandarmalar fabrikadan attılar.

DEV—GENÇ İstanbul Bölge Yürütme Kurulu'ndan yapılan açıklamada "silahı bırak" kampanyasının bir aldatmaca olduğu belirtilerek "Polis ve karşı güçler silahlarını bırakmayacaklarına göre biz de kendimizi korumak için silahlarımızı elden bırakmayacağız" denildi.

1978

Adana'da faşistlerce öldürülen devrimci mühendis Akın Özdemir'in anısına sabah saatlerinde bütün işyerlerinde, fabrikalarda, tüm üretim birimlerinde anma toplantıları düzenlendi.

Malatya, Sivas,Uşak'ta düzenlenen faşist katliamlardan umdukları sonuçları elde edemeyen sivil faşistler azgınlaştılar. Birkaç kişinin kanının dökülmesi onları doyurmuyor artık. İstedikleri kargaşalığı yaratarak, emekçi halklarımızı sindirme amaçlarına ulaşabilmeleri için artık daha büyük, daha kanlı, canavarca bir oyun tezgâhlamak gerekiyor. Uzun zamandan beri alevi ve sünni halkı kışkırtarak birbirlerine düşman haline getirmeye çalıştıkları yerlerden birisine tüm yurttan getirdikleri güçlerini yığıyorlar. Kahraman Maraş burası. Bu şehrin adını iyi bellemek gerek. Emekçi Türkiye halkının zihinlerine kanlı harflerle kazıldı Kahraman Maraş'ta faşist canavarların tezgâhladığı katliam. İşte 21 Aralık günü bu olayların başlangıcını oluşturdu. Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden TÖB—DER'li Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu okuldan evlerine giderken saldırıya uğrayarak öldürüldüler. Acısı halkımızın mücadele azmini bileyen Kahraman Maraş katliamını başlatmak için faşistler bu iki öğretmenin cenazesinden kışkırtma ortamı olarak yararlandılar.

Halkın Gazetesi Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Biz kadınlar da aydınlanmalıyız.

Ben İstanbul'un Gültepe semtinde yaşayan bir ev kadınıyım; Eşimin devrimci olması nedeniyle ben de mahalemizdeki devrimcilerle tanıştım. Onların olumlu davranışlarını çok beğendim. Devrimciler bana içinde bulunduğumzor koşullardan gerçek kurtuluş yolunu gösterdiler. Bu benim bilinçlenmemi sağladı. Şimdi, ben de oturduğum mahallede verilenmücadeleyekatkıda bulunuyorum.

Gazetenizin çıkışı benim ve benim gibi olanlar için çok yararlı oldu. Artık Türkiye'nin dört bir yanından, devrimcilerin mücadele haberlerini alabiliyoruz. Yalnızca bu konuda değil,diğer konularda da en doğru haberleri Demokrat Gazetesi nden okuyabiliyoruz. Ayrıca, çeşitli konularda bilgimiz artıyor, bilincimiz pekişiyor. Bütünbunlar bizi çok memnun ediyor.Ancak sizdenbiz kadınların sorunlarıyla da ilgilenmenizi istiyorum. Ülkemizde benim eskiden olduğum gibi bilinçsiz olan o kadar çok kadın var ki..

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Yolcu taşımacılığı

İstanbul bilindiği gibi nüfusu 5-6 milyonu bulan en büyük yerleşim yerlerimizden birisidir.

Bir işte çalışan halktan birisi boşvaktinin büyük bir kısmını otobüs duraklarında geçiriyor. Benim bukonuda bazı önerilerim var bunları maddeler halinde açıklayama çalışacağım. Bu yazımı gazetenizde yayınlarsanız memnun olurum.

A) Akşam saat 17-19 arası sabah 8-9 arası özel otoların trafikden men edilmesi.

B) Hatdışı çalışan ulaşım araçlarının engellenmesi,

C) Bu saatler içinde ticari otolarında boş dolaşmasının kesinlikle engellenmesi,

D) Yine busaatler içinde yolcu taşımacılığında bir takım kamu araçlarından faydalanılması.

E) Esas olarak ulaşım politikası kitle taşımacılığına yönelmeli

F) Bu gün yurdumuzda kitle taşımacılığı yerine diğer ulaşım politikası geliştirilmektedir. Bu durum hem milli servete hem de yolculara pahalıya mal olmaktadır.

G) İsteğimiz bu duruma bir an önce çözüm bulunmasıdır.

İSTANBUL'DAN BİR EMEKLİ MEMUR

İŞ - İŞÇİ - EKONOMİ

IMF, boğazımızı biraz daha sıkacak

Uluslararası Para Fonu ile 15 gündür sürdürülen görüşmelerde pürüz yaratan devalüasyon konusu, Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'ın devreye girmesiyle ortadan kaldırıldı. Kamu İktisadi Teşebbüsleri ürünlerine zam yapılması, vergi yasalarının çıkartılması, para-kredi politikasında "piyasa ekonomisi" koşullarına dönülmesi konusunda IMF'ye teminat verildi.

IMF ile yürütülen görüşmeler sonucunda % 40 oranında devalüasyon yapılmasından vazgeçilmesine rağmen, "katlı kur" sistemine son verilecektir. Dışalım ve dışsatım kalemlerinde yeralan değişik ürünlerde doların Türk lirası karşısında farklı değerler bulması demek olan "katlı kur" uygulamasının son bulmasıyla dolar 47.10 liraya yükseltilecek. Böylelikle ham petrol, petrol ürünleri ve gübre dışalımı için bir doların 35 liradan işlem görmesi durumu ortadan kaldırılacak. Bu arada Türk lirasının değişik yabancı paralar karşısında değişik değerler bulması demek olan "çapraz kur farklılıkları" giderilmek üzere Türk lirasının değeri yüzde ona varan oranlarda düşürülecek.

TARİŞ'te işveren baskısı giderek artıyor

HABER MERKEZİ

Tariş'te, DİSK'e bağlı üç sendika tarafından oluşturulan Ortak Davranış Komitesi, yaptığı açıklamada, yeni Demirel Hükümetiyle birlikte, işyerlerinde baskıların arttığını bildirdi.

Komite, Tariş Genel Müdür Vekili Hakkı Gürün'ün, işyerlerinde bir yapay işçi — gerçek işçi ayrımı yaratmaya çalıştıktan sonra şimdi de, işyerlerini özel olarak denetleyerek, işçileri işten çıkarmaya çalıştığını belirtti. Ortak Davranış Komitesi adına açıklama yapan DİSK 3. Bölge Temsilcisi Saim Akbulut Gürün'ün işyerlerinde, adeta bir kışkırtıcı gibi işlev gördüğünü, işbaşına geldikten sonra verdiği demeçler ve açıklamalarla bu tavrını açıkça ortaya koyduğunuda belirtti.

Kâğıt paraların boyu küçültülüyor

HABER MERKEZİ (A.A)

Para basımında kullanılan kağıt ve öteki malzemelerden tasaruf sağlamak amacıyla tedavüldeki 5 liralıkların dışında kalan kağıt paraların boyları küçültülecek

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası yetkililerinden alınan bilgiye göre, banknotların boylarının küçültülmesiyle yüzde 50 oranında daha fazla kağıt para basılabilecektir. Yetkililer, kağıt paraların boylarının eldeki makinaların yetersizliği ve döviz darboğazı yüzünden küçültüldüğünü belirterek, banknotların küçültülmesiyle, hem taşıma kolaylığı sağlanacağı hem de yıpranmanın azalacağını söylediler.

Ayrıca, kompozisyon ve boyutları değiştirilen yeni 10 liralıkların yılbaşından itibaren, öteki küpürlerin ise, ancak 1981 yılında daha küçük boyutlarda tedavüle çıkartılması beklenmektedir.

Çalışma Bakanlığı Müsteşarı görevinden alındı

ANKARA (DEMOKRAT)

Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Çetin Ziylan görevinden alınarak başbakanlık müşavirliğine atandı.

Çetin Ziyalan'dan boşalan müsteşarlığa aydınlar ocağı Ankara şubesi başkanı Hikmet Büyüklimanlı'nın atandığı öğrenildi. Hikmet Büyüklimanlı'nın devlet personel dairesi başkanlığından emekli olduğu ve MHP eğilimli olarak tanındığı bildirildi.

Öte yandan son günlerde hızlanan görevden alınmalar nedeniyle başbakanlık müşavirliği kadrosunun 120'ye yükseldiği belirtildi.

GOOD-YEAR, Fabrikasında OYAK'ın hissesi yükseldi

Goodyear Lastik Fabrikası'nda Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK)'ın hissesi, yüzde 39.7'den yüzde 48'e yükseldi.

ABD kökenli, dünyanın en büyük lastik şirketlerinden biri olan The Goodyear and Rubber Co'in Goodyear'daki yüzde 15.67 oranındaki 12.7 milyon liralık hissesi Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK)'a devredildi.

Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK)'ın, hissesi, yüzde 48 ile 39.7 milyon olurken ABD kökenli şirketin hissesi de 41.3 milyon olarak belirlendi.

1961 yılında kurulan Good Year Lastik Fabrikası'nın diğer ortakları, Tatko Garanti Bankası ve Rıfat Yalman, Tayyar Çullu gibi büyük sermayedarlardır. Ülkemizdeki şirkette ABD kökenli tekellerin hissesi yine de yüzde 51'dir.

OYAK NEDİR?

1960 ihtilalinden sonra kurulan, ordu mensuplarına, emekliliklerinden önce ve sonra her türlü yardımda bulunmayı amaçlayan, Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) daha sonra yerli yabancı tekellerle işbirliğine yöneldi.

İhracattaki gerileme sürüyor

HABER MERKEZİ

İhracatta yılın ikinci yarısında başlayan yavaşlama eğiliminin giderek arttığı gözlenmektedir.

1979 yılının kasım ayına ilişkin, ilk geçici bilgilere göre, ihracatda 210 milyon dolar düzeyinde kalındığı bildirilmektedir. kasım ayı ihracatının bu düzeyi, geçen yılın beş ayındaki 258,8 milyon dolarlık ihracak gerçekleşmesine göre, 18 oranında daha azdır.

1979 yılının ,onbir ayında, ihracat 2.05 milyar dolar düzeyine ulaşdı. 1979 yılı içinde onbir aylık ihracat toplamı geçen yıla göre, yüzde 22 oranında artarken, sonraki beş ay lık dönemde yüzde 8 lik bir azalma gösterdi.

İşsizlik, yokluk, pahalılık halkı kıskaca alırken, sağlık sorunu da gittikçe büyüyor

Trabzon'da 21 bin 430 kişiye bir doktor düşüyor

HABER MERKEZİ

Trabzon ve ilçelerinde bulunan 5 devlet hastahanesinde 2bin 430 kişiye bir doktorun düştüğü bildirildi.

Trabzon İl Sağlık Müdürlüğünce yapılan araştırma sonuçlarına göre, 750 bin nüfuslu Trabzon ve ilçelerindeki Numune, Göğüs, Doğum, Sürmene ve Vakfıkebir Devlet Hastahanelerinde uzman doktor ve 12 diş hekimi görev yapmaktadır. Bu hastahanelerde görev yapan 35 doktordan her birine 21 bin 430 kişi düşmektedir.

İl Sağlık Müdürlüğü yetkilileri, Trabzon Doğum ve Vakfıkebir Devlet Hastahanelerinde şu anda hiç doktor bulunmadığını belirttiler.

ERZURUM'DAKİ 632 DOKTORDAN 602'Sİ ÜNİVERSİTE ARAŞTIRMA HASTAHANESİNDE

Öte yandan bölgenin en önemli noktasında bulunan ve sağlık hizmetleri açısından bölge için hayati önem taşıyan Erzurum'daki 4 devlet hastahanesinde doktorların dağılımında çok büyük bir dengesizlik görülmektedir.

Erzurum'daki 4 hastahanede görevli doktorların dağılımı şöyle: Erzurum üniversitesi Araştırma Hastahanesinde 602, Sosyal Sigortalar Hastahanesinde 16, Numune Hastahanesinde 9, Göğüs Hastalıkları Hastahanesinde 5 doktor...

Edirne'de anti-demokratik uygulamaları protesto edildi

Baskılara karşı tepkiler artıyor

Edirne'de beş demokratik kuruluş yaptıkları ortak açıklamada "toplumsal muhalefeti disipline etmek için" gündeme getirilen DGM'ler, yeni baskı yasaları, olağanüstü hal yasası tasarıları ve demokratik kitle örgütlerine yönelen baskıları protesto ettiler.

İnşaat Mühendisleri Odası, TÖB—DER, TÜM—DER, Makine Mühendisleri Odası ve Türkiye Ziraatçılar Derneği Edirne şubeleri dün yaptıkları açıklamada 12 mart tipi faşizmin koşullarının yaratılmak istendiği belirtilerek özetle şöyle denildi:

"Baskı, terör ve yasaklar yoğunlaştı. Zam üstüne zam yapılarak, hayat pahalılığı çekilmez hale geldi. İlerici devrimci kişi ve kuruluşlara saldırılar yoğunlaştı. Devrimciler sudan bahanelerle zindanlara koyulurken, demokratik kuruluşlar kapatılıyor, halktan insanlara hedef gözetilmeksizin ateş edilerek katlediliyor. IMF'nin direktifiyle egemen güçler ücretleri dondurmak ve 12 Mart tipi faşizmin koşullarını yaratmak istemektedirler. Bu nedenle toplumsal muhalefeti disipline etmek için DGM'ler, faşist baskı yasaları, ve sivil sıkıyönetim demek olan olağanüstü hal yasası çıkarılmak istenmektedir. Öğretmenin mühendisin, teknisyenin ve tüm memurların örgütleri olan TÖB—DER, TÜM—DER, TMMOB işlemez hale getirilmek için yöneticileri tutuklanıyor, kapatılmaları için çabalar yoğunlaşıyor.

Biz Edirne'de bulunan demokratik kuruluşlar olarak faşist baskı yasalarına karşı sonuna kadar mücadele edeceğimizi kamuoyuna duyururuz."

TÖB-DER Bafra şubesine patlayıcı madde atıldı

HABER MERKEZİ

TÖB—DER Bafra şube binasına önceki gün, kimliği belirlenemeyen kişilerce tahrip gücü yüksek olan patlayıcı madde atıldı.

Samsun Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, sabah saat 06.00 sıralarında meydana gelen olayda can kaybı olmadı, ancak büyük miktarda maddi hasar meydana geldi.

Polis yetkilileri tahrip gücü yüksek olan patlayıcı atan kişilerin aran-

Limter-İş Marmara Tersanesi'nde toplu sözleşme imzaladı

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Limter—İş Sendikası, Marmara Tersanesinde 14 ay süreyle geçerli olmak üzere toplu iş sözleşmesi imzaladı. Seksen beş günde imzalanan ve 1.2.1981 tarihinde sona erecek olan toplu iş sözleşmesiyle 39 TL. saat ücret zammı, 14 ay boyunca 5,5 maaş ikramiye, her ay brüt 1000 TL. yakacak ödeneği, günlük 50 TL. yemek parası ve 10 bin TL. sözleşme ikramiyesi alındı.

Halkın temel tüketim maddelerinin dışsatımına başlandı

HABER MERKEZİ (AA)

Halk arasında her derde deva olarak bilinen ve fakir halkın temel tüketim maddesi olarak tüketilen, Lahana'yı almak için Arap ve Avrupa ülkelerinin sıraya girdiği bildirilmektedir.

Mersin ihracatçılar birliğinden alınan bilgiye göre, Mersin ve çevresindeki Lahana'dan bu sezonun ilk iki ayında Batı Almanya, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Ürdün'e 508 ton dışsatım yapıldı.

Mersin Lahana ihracatçıları, Avrupalı alıcıların lahanaların; alkoliklerin ve insülin hastalığının tedavisinde kullanılan bir hammadde olmasından dolayı bu ürünü almak için sıraya girdiklerini söylediler.

Profilo'da tasfiye için, işçilere zorla izin yaptırılıyor

HABER MERKEZİ

Mecidiyeköy'de kurulu Profilo Fabrikasında işveren, verimli üretim yapılamadığı gerekçesiyle, işçilere zorunlu ücretli izin verdi. Pazartesi günü, işverenin zorunlu izinleri, işçilerin yıllık izinlerinden kesmek istemesi üzerine direnişe geçildiği, işverenin de bu kararını geri aldığı bildirildi.

Bu konuda bir açıklama yapan DİSK 13.Bölge Temsilcisi Salih Taner Serin, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri öncesinde, işyerinde bir takım tasfiyelere girişmek isteyen işverenin, her yıl aynı bahaneyle, işçilere zorla kullandırdığı bu izni araç olarak kullanmaya çalışabileceğini, ancak seni durumun, önümüzdeki Pazartesi günü, izinler sona erdiğinde belli olacağını açıkladı. Bu gelişimin, bölgedeki gerici güçlerin manevra alanlarını da genişletebileceğini söyleyen Salih Taner Serin, işyerinde çalışan işçilerin, yetkili Sendika durumundaki Maden—İş Yönetiminden, ve bu doğrultudaki temsilcilerin pasif davranışlarından rahatsız olduğunu da bildirdi.

"Yoksa bizi de çöp olarak mı görüyorlar?"

Su altında kalan evlerden biri pislikten arındırılmaya çalışılıyor.

Feriköylüler su baskınından belediyeyi sorumlu tutuyor

HABER MERKEZİ

Feriköy dolaylarındaki evlerin geçtiğimiz hafta sular altında kalmasından sonra bir açıklama yapan Muhtar Erol Erdem, su baskınından belediyenin sorumlu olduğunu öne sürdü.

Muhtar Erol Erdem su baskınına uğrayan 254 aile adına yaptığı açıklamada, evlerinin lağım suları nedeniyle oturulamaz duruma geldiğini bildirerek, "Feriköy'deki ilkokul ve lisede barınmaya çalışıyoruz. Perişan haldeyiz, ne olacağımızı bilemiyoruz. Bize ne olacak? Biz neyiz? Yoksa bizi de çöp olarak mı görüyorlar" dedi.

Belediyenin yanlış çalışma ve uygulamaları ile evlerinin lağım suları altında kaldığını öne süren Muhtar Erol Erdem, bölge halkının kaderleriyle başbaşa bırakıldığını savundu.

İlkokul ve lisede eğitimin durdurulduğunu , yiyecek, ilaç ve sağlık sorunlarını kendi olanakları ile karşılamaya çalıştıklarını bildiren Erol Erdem, "Zenginlerin cenazelerine 500 bin liralık çelenk gönderenler, seçim zamanı ben de sizin gibi bir halk çocuğuyum diyenler şimdi nerede" şeklinde konuştu.

Kendilerine para yardımı yapılacağını öğrendiklerini de kaydeden Erol Erdem, para yardımından önce konut sorununa bir çözüm bulunmasını istedi.

"Katsayının 22'ye çıkarılması halkımızın sorunlarını çözmez"

Ankara Tabib Odası Başkanı Doç. Dr. Nevzat Eren 4 kişilik bir ailenin 1 aylık geçim giderlerinin 19.620 lira olduğunun saptandığını bildirdi. Eren yaptığı açıklamada 1980 yılı bütçesinde memur maaşları katsayısının 22'ye çıkarılması, yan ödeme kat sayısının ise 16 olarak kalmasının hayat pahalılığının baskısı altında ezilen halkın sorunlarını çözmekten uzak olduğunu belirtti.

Katsayı artışının ancak psikolojik etkisinin olabileceğini anlatan Eren, "Yan ödemelerin bu artışın dışında bırakılması siyasi iktidarın amacının, sorunu çözmek değil, aç insanları susturmak için bir aldatmaca olduğu kanısını uyandırmaktadır" dedi. Halkın giderek daha çok açlığa mahkûm edildiğini söyleyen Eren açıklamasına şöyle devam etti:

"Yetersiz beslenme sonunda her yıl topluma katılan ruh ve beden sağlığı bozuk bir milyon dolayında çocuk ve genç adam bulunmaktadır. Bu sorun ülkemizin geleceğini terör olaylarından daha önemli ölçüde ve kötü yönde etkileyecektir.

Eren son olarak katsayının gerçekçi boyutlara yükseltilmesini, asgari ücretin 19.000 lira olarak belirlenmesini ve bunun vergi dışı bırakılmasını istedi.

Yemek Boykotuna katılan bir grup işçi

Haklarını alamayan işçiler yemek boykotu yaptı

- İşçilerin kazanılmış hakları geri alınmak istenirken, toplu işten çıkarmalar yoğunlaşıyor
- İşverenler aşırı kârlarından ödün vermezken bunalımın faturasını emekçilere ödetmek istiyorlar.

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Tekstil İşçileri Sendikası, yetkili olduğu tüm işyerlerinde iki günlük yemek boykotuna başladı. Direniş, sendikanın, Tekstil Sanayi İşverenleri Sendikası ile yaptığı toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, işverenlerin toplu iş sözleşmesinin 69 maddesinden yalnızca 8'inin bazı fıkralarını kabul etmesi, diğer bazı maddelerde de geçen dönemki sözleşmenin üstünde haklar vermeyi reddetmesi ve hatta işçilerin kazanılmış bazı haklarını geri almaya çalışması üzerine başlatıldı. Öte yandan, bu konuda bir açıklama yapan Tekstil Sendikası Bursa Şubesi Başkanı Günay Onayman, TÜRK—İŞ'e bağlı Teksif Sendikasının tabanına danışmadan sözleşme imzalamaya çalıştığını, oysabukonuda iki sendikanın ortak davranmak zorunda olduğunu belirtti. Tekstil Sendikasının yurt çapında sürdürdüğü yemek boykotuna, Bursa'daki fabrikalarda çalışan 4500 işçinin de katılacağını açıklayan Onayman, şunları söyledi:

"İşyerlerimizde tensikatlara, toplu işçi çıkarmalara karşı kardeş sendikalarla, özellikle Maden—İş Sendikasıyla tam bir dayanışma içinde mücadele verilecek, aktif tavır alınacaktır. İşçi sınıfımızın ekonomik hak ve özgürlüklerini genişletmek, genel grev dayanışma grevi, referandumun yasallaşması, iş yasasının anti—demokratik 13—17—24 ve 32. maddelerinin kaldırılması için kavga verilecektir. NATO, AET, IMF gibi emperyalist saldırı örgütlerinden çıkılması, ikili kölelik anlaşmalarının yırtılması, ülkemiz topraklarının üslerden arındırılması, 141—142 maddelerin kaldırılması için aktif, kararlı, dirençli mücadele verilecektir. DGM ve işçi sınıfı aleyhine olan bütün girişimleri boşa çıkartacaktır."

Bursa'da, fabrikalar üretimlerini durdurmak üzere

HABER MERKEZİ (THA)

Bursa Organize Sanayi Bölgesinde fabrikalar fuel-oil yokluğuyla teker teker kapanmaya başladı. İpeker Fabrikası'nda geçen hafta üretimin üç gün süreyle durmasından sonra 300 işçinin çalıştığı Aksoylar Tekstil Fabrikasında üretim çarşamba günü durmuştu. Yıldız Tekstil Fabrikası'nda salı günü araverilen üretim çarşamba günü de fuel-oil yokluğundan yapılamadı.

Şifaş A.Ş.'nde ise mazot yokluğundan dolayı Petkim'den hammadde alınmamasının üretimi % 35 düzeyine indirdiği bildirildi. Türk Traktör ve Zirai Donatım Kurumu'na traktör parçaları üreten Coşkunöz A.Ş.-nin ise yine mazot yokluğu nedeniyle fabrikada üretilen parçaları bir haftadır Ankara'ya ulaştıramadıkları öğrenildi.

Polylen Fabrikasında ise fuel-oil stoklarının bitmek üzere olduğu hafta sonuna kadar fuel-oil bulunamaması durumunda üretimin duracağı bildirildi. OYAK—Renault Otomobil Fabrikasında ise ancak bir haftalık yakıt stoğu bulunduğu açıklandı. Tofaş Otomobil Fabrikası ve Halıflex'de de benzeri durum olduğu öğrenildi.

Verem Savaş Haftası nedeniyle düzenlenen kompozisyon yarışması sonuçlandı

GAZİANTEP (HaberServisi)

Ulusal Verem Savaş Haftası nedeniyle düzenlenen kompozisyon yarışması sonuçlandı. Yarışmanın birinciliğini Gaziantep Körler Okulundan, Cemal Bakır, ikinciliği ise Gülfet Kayabaşı kazandılar.

Kompozisyon yarışmasının sonuçlarını açıklayan, Verem Savaş Derneği Başkanı Dr. Kemal Ahi, "Türkiye çapında birinci dereceyi alan Körler Okulu öğrencisi Cemal Bakır ile, ikinci olan, Aliye Ömer Battal ilkokulu öğrencisi Gülfet Kayabaşı'ya, Türkiye Ulusal Verem Savaş Derneği'nce gönderilecek ödüller, okullarında kendilerine törenle verilecek" dedi.

Pencereleri güneye dönük konutlarda kışın soğuk sorun değil

HABER MERKEZİ

Güneş Enerjisi Uzmanı Ahmet Vatansever, güneşe yönelme yönteminin uygulanmasıyla, kış günlerinde soba ve kalorifer yakmaya gerek kalmayacağını öne sürdü.

Ahmet Vatansever dün düzenlediği basın toplantısında kurulacak uydu kentlerde alt yapının ve yolların, konutların güneye yönelmelerini sağlayacak şekilde hazırlanması ile aydınlatma ve ısınmada kullanılan enerjiden yüzde 35 oranında tasarruf sağlanabileceğini bildirdi.

Güneş enerjisinden yararlanılması ile enerji darboğazının aşılmasının kolaylaşacağını belirten Ahmet Vatansever, "Kış mevsimindeki ortalama güneşli bir günde, güneye bakan bir pencereden giren güneş enerjisi, yaz gününde giren enerji miktarının iki katıdır" dedi.

Güneş Enerjisi Uzmanı Vatansever ayrıca devletin bu yoldaki çalışmalara destek olmasını da istedi.

Vatansever maketler üzerinde projesini açıklarken görülüyor

Kışlalı: Devlet Tiyatrolarında oyunları durdurma yetkisi Bakan'a ait değildir

ANKARA (ANKA)

Eski Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı, Kültür Bakanlığı'nın Devlet Tiyatrolarındaki oyunları durdurma yetkisi olmadığını söyledi.

Ahmet Taner Kışlalı, Kültür Bakanlığı Müsteşarlığı'nın devlet tiyatrolarındaki ikinci tür oyunların hazırlıklarını durdurması ile ilgili olarak ANKA muhabirinin sorusunu yanıtlarken şöyle dedi:

"Bakanlığın böyle bir yasal yetkisi yoktur. Oynanabilecek oyunları edebi kurulun seçtiği oyunlar arasında hangilerinin hangi sıra ile oynayacağına karar verme yetkisi ise kesinlikle Devlet Tiyatroları Genel Müdürü'nündür. Bu nedenle ikinci tur oyunların hazırlıklarını durdurma yazısı hukuken geçersizdir. Ama bu olay, bugün ulusal kültürümüze çağdışı bir yön vermek isteyen bir anlayışı vurgulayan son örnek olması açısından önem taşıyor. Hemen herşeyi ile ulusal olan bir baleyi yasaklamak için genel müdür değiştirenler, şimdi benzeri bir uygulamayı Devlet Tiyatroları'nda gerçekleştirmek için harekete geçmişlerdir. Kendisinden farklı düşünen herkese karşı olan cepheci zihniyet en çağdışı bir biçimde hortlamaktadır. Sansür özgürlükçü demokrasi ile bağdaşmaz. Hele sanatla hiç bağdaşmaz. Türk sanat ve düşün adamları sansürün son kırıntılarının da yasalarımızdan kesilip atılması için çaba gösterirken, sansürü yasalarda bulunmayan alanlara da uygulamak için meşruluk dışına düşen baskılarla karşılaşmak üzücüdür, hayal kırıcıdır.

Kültür Bakanlığı yetkilileri eğer aldıkları kararların biçim olarak değilse de içerik olarak haklı olduğuna inanıyorlarsa, şu soruları kamuoyu önünde yanıtlamalıdırlar.

Devlet Tiyatroları'nın bugün sergiledikleri ve ikinci turda sergilemek istedikleri oyunlardan hangilerine ve hangi gerekçe ile karşıdırlar. Devlet Tiyatrolarının seyirci sayısını iki katına çıkaran tiyatroyu yalnız büyük kentlerin imtiyazlı bir azınlığın hizmetinde olmaktan çıkarıp yurda yaymak için olağanüstü bir çaba ve başarı gösteren, uzun yıllardan beri ilk kez Devlet Tiyatrolarında sanatçısı ile işçisi ile tam bir sevgi ve dayanışma ortamını gerçekleştiren bir genel müdürü hangi gerekçe ile görevinden almak istiyorlar? Örneğin bir "Giselle" balesinin oynamasına itiraz etmezken "Ferhat ile Şirin" balesinin yasaklanmasındaki gerçek neden hangisidir? Bir aşk masalı olan konusu ile müziği ile bizden olan bu balede siyasal ya da kışkırtıcı bir yan mı bulmuşlardır?

Önemli kararları alma durumunda olanlar, aldıkları kararların gerçek nedenlerini kamuoyuna açıklamak cesaretini taşımalıdırlar.

Eğer bunu yapamıyorlarsa örtüsü düştüğünde altından çıkacak "cephe zihniyeti"nin yarattığı tepkiden ve hükümet olarak kimlerle içiçe olduklarının anlaşılmasından korkuyorlar' demektir.

Gümrük ve Tekel

(Baştarafı 1. Sayfada)

Önceden belirlenen odalara yapılan saldırılarda pek çok memur saldırıya uğradı.

MEMURLAR DİRENDİ FAŞİSTLER KAÇTI

Bu arada faşistlerin saldırısı tüm bakanlık birimlerinde kısa sürede duyuldu ve memurlar faşistlerin üzerine yürüdü. 10 dakika kadar sürdüğü belirlenen çatışma sonucu faşistler geri çekilmek ve geldikleri yoldan kaçmak zorunda kaldılar.

Öte yandan bakanlığın arkasında bulunan ek binadaki memurlarda binalarından çıkarak yardıma geldiler. Ancak faşistlerin bir iki dakika önce kaçtığı ve olay yerine gelen polislerin kaçan saldırganlara gözyumduğu ileri sürüldü. Polis saldırganlar kaçarken ek binadan yardıma gelen devrimci memurları tutukladı. Olayda yaralanan 8 kişinin tedavileri ayakta yapıldı ancak polisin gözaltına aldığı 30 kadar devrimci memuru henüz serbest bırakmadığı öğrenildi.

Faşistlerin düzenlediği saldırının TRT bültenlerinde yer almaması ise dikkati çekti.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı memurları faşist saldırılardan yılmayacaklarını ve demokratik mücadelelerini sürdüreceklerini söylediler.

ECEVİT OLAYI "EŞKIYA IŞGALİ" OLARAK NİTELEDİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Gümrük ve Tekel Bakanlığı'nın önceki gün faşistler tarafından basılmasını "eşkiya işgali" olarak nitelerken, Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak ta olayı solcuların düzenlediğini iddia etti.

Ecevit dün düzenlediği basın toplantısında, bazı bakanlıklarını kilit noktalarına militanların yerleştirildiğini bildirererk şunları söyledi:

"Demirel hükümetinin işbaşına geldiğinden bu yana meydana gelen olayların doruk noktasından biridir Bu bir eşkiyalıktır. Daha hafif bir deyim bulamıyorum Hiçbir uygar toplumun kabul edemeyeceği bu insalık dışı olaya başkentin göbeğinde olmaktadır. Gene de olayının tertipçisi olan bugünkü Gümrük Bakanının eski hastılıklarından arındığını sanıyorduk. Demirel kurtarılmış bölge bırakmayacağız diye dursun, bakanlıklar kaba kuvvetle kurtarılmış bölgeler haline getirilmek isteniyor."

BAKAN OLAYI SOLCULARIN DÜZENLEDİĞİNİ ÖNE SÜRDÜ

Öte yandan Gümrük ve Tekele Bakanı Ahmet Çakmak önceki gün faşistlerin bakanlıkta çıkardığı olayı solcuların üzerine attı. saldırganların bakanlık dışından da destek aldığını iddia eden Çakmak, olayla ilgili olarak idari soruşturma açıldığını söyledi.

Rıza Güven "DİSK tüm işçi sınıfının sorumluluğunu yüklenmektedir."

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Tekstil, Hürcam—İş, Maden—İş ve Bank—Sen Sendikalarının yaklaşan toplu sözleşme ve bu konuda yapılan eylem birlikleriyle ilgili olarak yaptıkları toplantı hakkında basına bir açıklama yapan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkan Vekili Rıza Güven, Konfederasyonun, yalnızca kendi üyelerinin değil, tüm işçi sınıfının sorumluluğunu üstlenmek gerektiğinin bilincinde olduğunu vurguladı. Toplantıda şu kararlar alındı:

1— Tüm demokrasi güçlerinin DİSK'in öncülüğünde eylem birliğine ve dayanışmaya çağırılması,

2— DİSK üyesi tüm sendikaların yetkililerinin bu toplu sözleşme döneminin başarıyla aşılması için en kısa sürede ortak bir toplantıya çağırılması,

3—Kendilerinin benimsedikleri ve kabul ettikleri gibi diğer DİSK üyesi sendikaların da bu dönemde tüm parasal güç ve olanaklarının DİSK öncülüğünde birleştirilmesi ve merkezileştirilmesi,

4— DİSK üyesi tüm sendikaların toplu sözleşmelerine ilişkin uyuşmazlık, anlaşma ve grev kararlarının ortak ve eş zamanda alınmasının ve uygulanmasının sağlanması,

5— Bu sendikaların uyuşmazlıkları öncesinde toplu sözleşmelerinin son durumuna ilişkin ve asgari koşulları belirleyen bir raporu hazırlayarak DİSK'e bildirmeleri.

DİSK Genel Başkan Vekili Rıa Güven bu konuda yaptığı açıklamada şunları dedi:

"DİSK, bu dönemde yalnızca kendi üyelerinin değil tüm işçi sınıfının sorumluluğunu da üstlenmek gerektiğinin bilincini taşımaktadır. Çünkü DİSK sınıf örgütü olmakla birlikte dar kitle örgütü değildir. DİSK yalnızca kendi örgütünün üyeleri için savaşım vermez. Çünkü DİSK sendikal alanda, işçi sınıfı ve emekçi halkın tümden kurtuluşu için mücadele veren bir örgüttür. Bu nedenle başta üyesi sendikalar olmak üzere çeşitli işkollarında burjuvaziye karşı mücadele yürüten bütün sendikaların toplu sözleşmelerinin başarıyla sonuçlandırılması DİSK'in gündemindeki en yakıcı görevlerden biridir."

ÜGD

(Baştarafı 1. Sayfada)

den sonra çevrede geniş çaplı operasyonlara girişildi. Güvenlik görevlilerinin ÜGD şubesinde yaptıkları arama sırasında patlamaya hazır iki bomba, iki dinamit lokumu, tabanca ve çok sayıda mermi ele geçirildi. Yetkililer aramalarda durumlarından şüphelenilen 8 kişinin gözaltına alındığını söylediler.

KONYA: Karaman ilçesinde güvenlik görevlileri ÜGD şubesinde yaptıkları aramada, soba borusu içine saklanmış bir tabanca, iki şarjör 16 mermi, patlamaya hazır bir fitilli bomba ile 19 demir çubuk buldular. İlgililer aramalarla ilgili 16 kişinin gözaltına alındığını ve soruşturmanın sürdürüldüğünü söylediler.

Selçuk Eğitim Enstitüsü ile kent merkezinde dün çıkan olaylarda ise 5 öğrenci çeşitli yerlerinden yaralandı. Olayla ilgili olarak 24 öğrenci gözaltına alındı. Bu arada Akıncılar Derneği Konya Şubesi de valilik emriyle kapatıldı.

İZMİR: Buca Eğitim Enstitüsü'nde okulun boşaltılması sırasında öğrenciler ile polis arasında çatışma çıktı. Çatışma sırasında 2'si polis olmak üzere 7 kişi yaralandı.

ESKİŞEHİR: Emniyet Müdürlüğü 1. Şube Müdürvekili Başkomiser Orhan Güner'in evi kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından kurşunlandı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadığı saldırganların arandığı bildirildi.

İSKENDERUN: Yeni Cadde'de yürümekte olan lise öğretmeni Esma Oktayel, bir otomobilden ateş açılması sonucu ağır şekilde yaralandı. Yaralı öğretmen Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI KARŞISINA BOMBALI PANKART ASILDI

Milli Eğitim Bakanlığı binasının karşısında bulunan bir inşaatın önüne dün saat 11.30 sıralarında faşizmi kınayan bir bombalı pankart asıldı. Bombalı pankart uzun bir süre asılı bulunduğu yerde kaldıktan sonra olay yerine gelen bomba uzmanları tarafından etkisiz hale getirildi.

Üzerinde "Kahrolsun faşizm, tek yol devrim" yazılı pankartı asanların kimlikleri belirlenemedi. Pankarttaki bomba izlenimi veren paketler konusunda resmi açıklama yapılmamasına karşın bu paketlerin taş ve şişeden oluştuğu sanılıyor.

ANTAKYA: Orahanlı mahallesinde duvarlara yazı yazan bir gruba engel olunmak istenmesi üzerine çıkan çatışmada Mustafa Köse adlı polis memuru öldü, Durmuş Ergüder ile Ahmet Sungur yaralandı. Antakya Valisi İhsan Sözgen olayla ilgili olarak 3 kişinin gözaltına alındığını söyledi

DİYARBAKIR: Diyarbakır Lisesi Müdürü Mahmut Özçif, mustahdemler odasındaki sloganların silinmemesi Edip Raçlal ve Erakan Onur adlı öğretmenlerde "öne sürülen bazı iddiaların araştırılması" gerekçeleriyle gözaltına alındılar.

zetecilerin çalışmaları engellendi. Bazı polisler ve bir başçavuş, "Fotoğraf çekmekten zevk mi alıyorsunuz" şeklinde çıkışarak gazetecilerin çalışmalarını engellediler. Öte yandan bir polis memurunun da gazetecileri kartlarını almakla tehdit ettiği görüldü.

ÖĞRETMENLERE KARŞI SALDIRILARIN YOĞUNLAŞTIRILDIĞI BİLDİRİLDİ

TÖB—DER Genel Sekreter Yardımcısı Seyfettin Bican, öğretmenlere karşı saldırıların son günlerde voğunlaştırıldığını bildirdi.

Bican dün yaptığı açıklamada, yürütme kurulu üyelerinin ve şube başkanlarının tutuklanmasının TÖB—DER'e karsı düzenlenmiş bir komplo olduğunu savunarak şunları söyledi:

"Cumhuriyet Senatosu'nda TÖB—DER hakkında alınan senato araştırma kararı, hükümet başkanı Demirel'in CHP canileri ve TÖB—DER'i korumasın sözlerinin ardından gelen kapatma operasyonunun, meclisler düzeyinde şekillenmesidir.

Tüm bunlar anarşiyi ezme, bölücülüğü ortadan kaldırma adına yapılmaktadır. Sanki, Bulut'ları, Karafakioğullarını, Cömert'leri, İPekçileri ve binlerce ilericiyi, demokrat ve devrimcileri öldüren ya da öldürten TÖB—DER'miş gibi. Sanki ırkçı—şöven—asimilasyoncu bir politikaya sahip olan TÖB—DER miş gibi."

KAHRAMANMARAŞ OLAYLARININ YILDÖNÜMÜNDE PROTESTO GÖSTERİSİ

Sıhhiye'de Kahramanmaraş katliamını protesto etmek amacıyla gösteri yapmak isteyen sol görüşlü bir grup öğrenciden 20'si gözaltına alındı. Gösteri yapmak isteyen öğrencilerin dağıtılmasından sonra Sıhhiye'de geniş güvenlik önlemleri alındı.

Öte yandan Başbakanlık binası önünde Milli Eğitim Bakanlığı binasının bulunduğu yönden ateş edilmesi sonucu bir kişi yaralandı. Ateş açan kişi başbakanlık polisleri tarafından yakalandı. Bir arabanın arkasına gizlenerek kurşun yağmurundan korunan ancak omuzundan yaralandığı bildirilen kişinin olay yerinden ayrılması nedeniyle kimliği saptanamadı. Tabanca ile ateş eden kişinin Ali Muşlu olduğu saptandı ve başbakanlık polisleri tarafından yakalandı.

IMF Türkiye'yi

(Baştarafı 1. Sayfada)

dar gelirli yurttaşlar üzerindeki yükünü hafifletmek ve enflasyonun yol açtığı gelir dengesizliklerini gidermek amacıyla, devlet memurlarına yapılacak ödemelerin bütçe ile yeniden düzenlendiğini açıklayan Sezgin, bu amaçla katsayının 16 dan 22 ye yükseltildiğini, doğum yardımının 500 liradan 1000 liraya çıkarıldığını, tayin bedelinin azami sınırına 500 liradan 2 bin liraya, saat başına ödenen fazla çalışma ücreti tutarının yüzde 25, ek ders ve konferans ücretlerinde yüzde 25 zam yapıldığını bildirdi. Mevcut vergi kanunlarında gerekli değişikliklerin yapılmasına öncelik vereceklerini söyleyen bakan Sezgin şunları söyledi. "Vergi reformu çalışmaları arasında özellikle katma değer vergisine geçiş hazırlıkları en geç 1980 bütçesi ile sonuna kadar tamamlanacaktır. Asgari ücret ve vergiden istisna edilecek, gelir vergisi asgari ücret sınırından başlanacaktır. Servet beyannameleri iade edilecek mükelleften yeniden servet beyannamesi alınacaktır.

"Ayrıca, Türk toplumunu, ürettiğinden fazlasını tüketen bir toplum olmaktan kurtarmalı ve topyekün bir üretim ve ihracat seferberliğine girişmeliyiz."

Ecevit hükümetinin ekonomi politikasının olumsuz sonuçlarını eleştirirken aynı zamanda IMF'nin direktiflerini ekonomimizde yarattığı yıkımları da itiraf ediyordu.

1977—1979 döneminde Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) artış hızının önemli bir gerileme seyrettiğini bildiren Sezgin; bu konuda şunları söyledi:

"1977 yılında kalkınma hızı yüzde 4'e inmiş, 1978 de yüzde 3,3 e 1979 da 1,7 ye düşmüştür. Yani 17 yıldan beri sürdürdüğümüz planlı dönemde ilk defa 1979 yılında GSMH artış hızı yüzde 1,7 gibi çok düşük bir rakama inmiş ve böylece ortalam yüzde 2,5 olan nüfus artış hızının ilk kez altında kalmıştır. Dolayısıyla fert başına düşen gerçek milli gelirde, belirgin bir düşme meydana gelmiştir. Milli gelirdeki bu gerilemenin çok çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Herşeyden önce sanayide enerji ve döviz yetersizlikleri, üretimide düşüklüklere ve tam kapasite ile çalışmamasına sebep olmaktadır. Tarımsal üretimde de zamanında sağlanmayan bazı girdiler, üretim artış hızını yavaşlatmaktadır."

TRAKTÖR LASTİKLERİNE ZAM

Traktör lastiklerinin parakende fiyatı ise bakanlığın Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğine göre 8.500 TL ile 27.500 TL arasında değişmekte.

HAM PETROL FİYATI VARİL BAŞINA 26 DOLAR OLDU

KARAKAS

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü'ne (OPEC) bağlı 13 ülke Karakas'ta yaptıklar. toplantıda ham petrolün varil başına 26 dolardan satılması yolunda karara vardılar. Bilindiği gibi ham petrolün eski ortalama fiyatı varil başına 23.5 dolardı.

Venezuella Enerji Bakanı Yardımcısı Jose Moreno, yaptığı açıklamada bu temel fiyatın yanısıra petrolün kalitesi ve piyasa primleri üzerinde de tam bir anlaşmaya varılması gerektiğini belirtti.

Bu arada, bakanlar 20 Aralık sabahı toplantıdan ayrılırken 21 Aralık'ta toplantılara yeniden devam edileceğini duyurdular. OPEC sözcüsü, bakanların daha birçok konuda karar alacaklarını, bu nedenle toplantıların süreceğini belirtti. OPEC toplantılarında, petrol fiyatı üzerine günlerdir bir karara varamamışlardı. Öte yandan, örgüt gelişen ülkelere yardım fonunu 4 milyar dolara yükseltmişti.

PİYASADA BULUNMAYAN AMPUL FİATINA ZAM GELDİ.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Fiyat Kontrol Komitesi'nce 25—40—60 watt'lık ampullerin perakende fiyatı 35, lira, 75—100 watt'lıkların perakende fiyatı 40 lira, 150—200 watt'lıkların perakende fiyatı ise 55 lira olarak belirlendi.

Öte yandan, Pirelli, Goodyear, Uniroyal, Fisk Lassa firmalarının üretimlerine zam yapıldı. Sözkonusu firmalara ait lastiklerin aynı boyut ve özelliklerde olanları tek fiyat altında toplandı. Yapılan zamlar yüzde 150 ile yüzde 80 arasında değişiyor. Buna göre Pirelli firmasına ait 155 SR 13 binek lastiklerinin fiyatı 1.045 liradan 2.470 liraya, Lassa'nın aynı özelliklere sahip olan lastikleri ise 1.272 liradan 2.470 liraya çıkarıldı.

Daha önce 160—165 lira olan traktör ön iç lastiklerinin yeni fiyatı ise 375—400 lira arasında saptandı. Traktör arka iç lastiklerinin fiyatı da 1.186 ile 1.920 lira arasında belirlendi.

Sanayi Bakanlığı'nın ek binası gaz sobası ile ısıtılacak

ANKARA (DEMOKRAT BÜROSU)

Fuel-oil yokluğu yaşamı büyük ölçüde etkilemeye devam ederken, bazı bakanlıklar ısınma için yeni çözümler bulmaya başladılar.

Sanayi Bakanlığı'nın Tandoğan Meydanı'nda bulunan ek binasının gaz sobası ile ısıtılması kararlaştırıldı.

Alınan bilgiye göre, bakanlık çalışanları önceki gün müsteşar yardımcısı ile yaptıkları görüşme konusunda bu konuda olur sağladılar. Bakanlık ek binasının gaz sobası ile ısıtılması işlemine en kısa sürede başlanılacağı bildirildi.

BÜYÜK OTELLER YAKITSIZLIKTAN ÖTÜRÜ KAPANMA TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA

Emek turistik tesislerine bağlı İstanbul Maçka Oteli'yle İzmir'deki Büyük Efes Oteli'nin yakıtsızlıktan ötürü kapanma tehlikesiyle karşı karşıya oldukları öğrenilmiştir.

Bir süreden beri had safhaya ulaşan fuel-oil yokluğu eğer iki gün daha sürerse Maçka ve Büyük Efes Otelleri kapanacaktır.

Öte yandan Ankara'nın büyük otellerinden Stad Oteli'nin de yakıtsızlıktan jeneratörlerinin çalışmadığı ve öğleye kadar süren elektrik kısıntısı sırasında otel müşterilerinin 17 katlı otelde odalarına yürüyerek çıktıkları bildirilmiştir.

Öte yandan Emek Turistik Tesisleri Genel Müdürlüğü yetkililerinin, petrol Ofisi Genel Müdürlüğü ve büyük illerin valilikleri nezdinde yaptıkları yakıt bulma konusundaki girişimler sonuçsuz kaldı. Bu otellerden özellikle Maçka ve Efes Otelleri'nin turistik kafileler için yaptığı bağlantılar otelleri güç durumda bıraktı

CHP'de

(Baştarafı 1. Sayfada)

ğini, daha bir güçlü muhalefet ortaya çıkaracağını öne sürdüler.

Görevden alınma kararının gerekçesinin asılsız, düzmece olduğu görüşünü savunan bazı Topuz yanlısı yetkililer parti içi mücadelenin ilkelere dayanmadan, sadece birbirini tasfiye etme şekline dönüştüğünü, bu anti-demokratik uygulamanın kamuoyuna teşhir edilebilmesi için hızlı bir çalışma içine gireceklerini açıkladılar.

Parti içerisinde yoğun çalışmalarını sürdüreceklerini bildiren Topuzcular ilk yapılacak kongrenin sonuçlarını mutlaka kendilerinin kazanarak Ecevit'e cevap vereceğini açıkladılar.

PARTİ MECLİSİ'NİN ÖNCELİKLE OLUŞTURULMASI İSTENDİ

Öte yandan CHP sol kanat parlamenterleri tarafından dün yapılan açıklamada, parti meclisinin bir an önce oluşturulması istendi.

İstanbul İl Örgütü'nün CHP Genel Yönetim Kurulu tarafından görevden alınmasını üzüntü ile karşıladıklarını bildiren sol kanat parlamenterleri açıklamalarında, "CHP'nin ülkenin ve toplumumuzun içinde bulunduğu bunalımlarla mücadele etmesi gerekirken, genel yönetim kurulu'nun parti içinde yapay bunalımlar yaratıcı eylem ve işlemlerini sağlıksız bir gelişme olarak görmekteyiz" dediler.

CHP sol kanat parlamenterlerinin açıklamasında daha sonra şu görüşleri savunuldu

"Genel Yönetim Kurulu'nun bu işlemi de göstermiştir ki, kaldırılmasına karşı olduğumuz ve parti tüzüğünde değişiklik yapılarak tekrar getirilmesini önerdiğimiz parti meclisinin bir an önce oluşturulmasında zorunluluk vardır. Özürtümüz odur ki, partide hizipçiliğe karşı çıkıyoruz gerekçesiyle Genel Yönetim. Kurulu'muz kendi uzantıları olan hizipçiliğe olanak tanımışlardır."

YALÇIN GÜRSEL KOTİL'LE GÖRÜŞTÜ

Ali Topuz ekibi içinde yer alan CHP İstanbul Milletvekili Yalçın Gürsel dün Ankara'dan İstanbul'a gelerek Belediye Başkanı Aytekin Kotil ile belediyede uzun bir süre görüştü. Görüşmede, İstanbul il Örgütü'nün CHP Genel Yönetim Kurulu tarafından görevden alınması konusunun ele alındığı öğrenildi.

CHP SAHİPSİZ KALDI

CHP Genel Yönetim Kurulu'nun açıklamasıyla görevden alınan CHP İstanbul İl Örgütü'ne iki gündür kimse sahip çıkmıyor.

Başkanlıktan alınan Erol Ünal'ın önceki gün bütün öğleden sonra görevi teslim için yeni yönetim kurulu üyelerini beklediği, ancak kimsenin il merkezine gelip görevi teslim almadığı, dün ise parti il merkezine ne görevden alınan eski yönetim kurulunun ne de yeni göreve gelen yönetim kurulunun gelmediği gözlendi.

YENİ YÖNETİM KURULU BUGÜN GÖREVİ DEVRALIYOR

Öte yandan bugün, genel merkezin saptadığı yeni yönetim kurulunun saat 10.00 sıralarında il merkezine gelerek görevi eski yönetim kurulundan devralacağı öğrenildi.

Sanayi Odası

(Baştarafı 1. Sayfada)

cuk geceleri ve oyuncak sanayi sergisinde çocuklar için yapılan her türlü oyuncak, kamp malzemeleri eğitim gerecleri, beslenme, ev bakımı ile ilgili araç ve gereçler sergilenecektir.

Çocuk sergisinin devamı süresince anne baba ve çocuklar için

çeşitili eğitim çalşmaları ve ücretsiz tiyatro gösterilerinin sunulacağı açıklanmaktadır.

Bakanlar

(Baştarafı 1. Sayfada)

seyle görüşmeyeceğim" yanıtını verdi.

Öte yandan, Bakanlar Kurulu'nun dünkü toplantısında özellikle ekonomik konular üzerinde durulduğu ve sosyal kapsamlı bazı kanun tasarıları üzerindeki görüşmelerin tamamlandığı öğrenildi.

Edinilen bilgiye göre, Bakanlar Kurulu'nun dünkü toplantısında, 65 yaşını doldurmuş ve devletten yardım talep eden bütün vatandaşlarla, hiç geliri olmayan dul ve yetimlere maaş verilmesini öngören yasa tasarısı da görüşüldü.

Ayrıca toplantıda, Veraset İntikal Vergisi'nde mükellefler lehine gerekli değişikliğin yapılmasını öngören yasa, servet beyannamelerinin iade edilmesini sağlayacak tasarı, çiftçilerin götürü vergi sınırlarının değiştirilmesini amaçlayan yasa tasarıları. konuları da görüşüldü.

Bakanlar Kurulu'nun dünkü toplantısında, yokluğu görülen maddelerin piyasaya sürülmesini sağlamak amacıyla alınan önlemler de gözden geçirildi.

"Ziverbey

(Baştarafı 1. Sayfada)

türk ise 12 Mart döneminin ünlü Ziverbey komutanı olarak tanınıyor. Bilindiği gibi Ziverbey Köşkünün o dönemde yapılan operasyon ve işkencelerin merkezi olduğu iddia ediliyordu.

Demirel'in bu iki isim üzerinde bir tercih yaparak en kısa sürede MİT Müsteşarlığı'na bir atama yapacağı verilen haberler arasında.

Elektrik kısıntıları

Kısa ve karanlık kış günlerinde, ancak elektrikle aydınlanmanın sağlanabildiği birçok ilkokulda, elektrik kısıntıları ve ampul yokluğu yüzünden karanlıkta ders yapılıyor. Aynı şekilde evlerinde mum ışığı altında ders çalışmak ve okumak zorunda kalan çocuklar, gözlerinin ağrıdığından ve acıdığından yakınıyorlar.

Öğretmenler ve veliler, göz bozukluğundan yakınan çocuk sayısının, son zamanlarda arttığından sözederek, bu artışa, her gün saatlerce süren elektrik kısıntıları ve ampul yokluğu nedeniyle karanlıkta ders yapmanın yol açtığını öne sürüyorlar.

Karanlığın, görme üzerindeki etkileri konusunda bilgisine başvurduğumuz Operatör Dr. Savaş Dervent, karanlığın özel olarak bir hastalık yapmadığını, ancak doğuştan varolan göz hastalıklarının daha önce ortaya çıkmasına neden olduğunu belirtti. Dr. Savaş Dervent konuyla ilgili olarak, "karanlıkta gözün bütün çevresiyle görüntü algılanır. Bu algılamada renkleri ayırmak mümkün değildir. Bu nedenle göz kasları aşırı derecede yorulur. Göz bozuklukları insanlarda doğuştan vardır. Ancak, merceğin varolan aksaklığı önleyemediği anda ortaya çıkar. Uzun süre karanlıkta çalışma sonunda özellikle küçük çocuklar sözko-

(Baştarafı 1. Sayfada)

nusu olunca, bu aksaklığın biran önce ortaya çıkmasına yolaçıyor, ve gözlük takmak zorunda kalınır" dedi.

Karanlığın esas etkisinin yorgunluk olduğunu belirten Dr. Dervent, yorgunluk sonucu derslere ilginin azaldığını da belirtti.

KARANLIK AYNI ZAMANDA BAŞARISIZLIĞIN DA KAYNAĞI OLUYOR

Yapılan bilimsel deneyler, karanlıkta ders izlemek zorunda kalan çocukların, derse ilgi sürelerinin 15-20 dakika olabildiğini ortaya çıkarmış. Karanlıktan psikolojik olarak etkilenen çocuklar çok kısa bir süre sonra dersi izlemekten vaz geçiyorlar. Bu da başarısızlığa neden oluyor.

DİSK Gazetesi

(Baştarafı 1. Sayfada)

nişletmeye yönelik mücadelesi sürecektir.

Gaziantep'te gözaltında bulunan 8 üyemizin derhal serbest bırakılmalarını isterken, dillerinden "demokratik hukuk devletini", "hür parlamenter rejimi","Anayasaya bağlılığı", "yasaların tarafsızca uygulanacağını" hiç düşürmeyen yetkilileri bir kez daha uyarıyoruz:

Sözlerinizle uygulamalarınız arasındaki çelişki işçi ve emekçilerin gözünden kaçmamaktadır."

Çavuşoğlu: «1980'li yıllarda sanayicileri daha da güç koşullar bekliyor»

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Şaban Çavuşoğlu, odanın Meclis toplantısında yeni Yönetim Kurulu'nun 1980 yılı çalışma programını açıklarken yaptığı konuşmada geçmiş dönemde IMF'nin yeşil ışığının aylarca beklenmesinin ekonomiyi alt üst ettiğini belirtmiş ve yeni hükümetin aynı hataya düşmeyeceği ümidinde olduklarını söylemiştir.

ISO Meslek Komitesi başkanlarından Fuat Dinçer de, İstanbul Sanayi Odası ve diğer kuruluşlar olarak yeni hükümete ellerinden gelen bütün yardımı göstereceklerini bildirmiştir.

Şaban Çavuşoğlu 1980'li yıllarda sanayicileri daha da güç koşulların beklediğini söylemiştir.

Konya Barosu başkanlık seçimi yapıldı

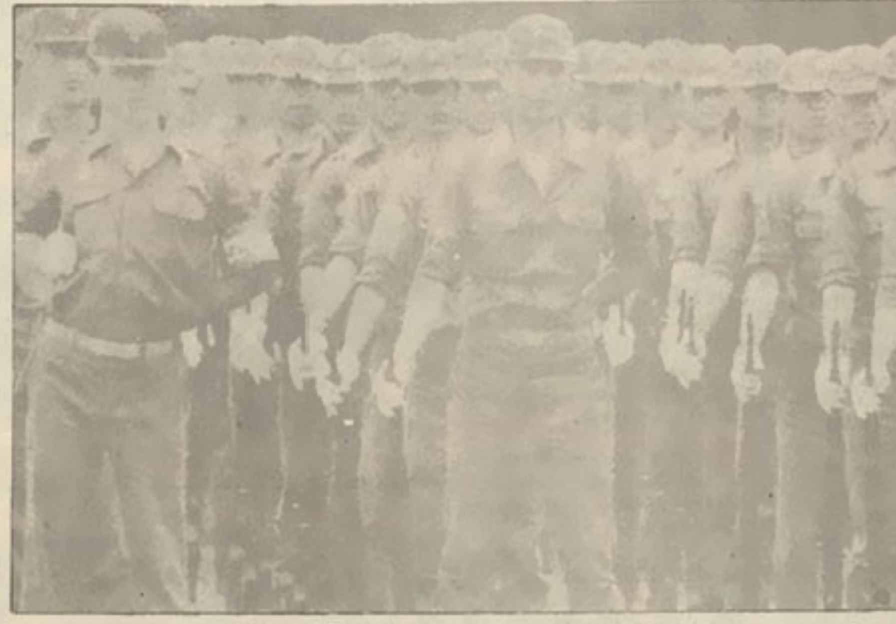
Konya Barosunun yıllık Genel Kurul toplantısında Genel Başkanlığa yeniden İhsan Onar seçildi. Avukat İhsan Onar'ın Başkanlığındaki Yönetim Kurulunda Ünal Öz Başkan Vekili, Mustafa Topbas Sekreter, Niyazi Ertem Sayman, İsmail Hakkı Öztürker Adlı Muzaheret Başkanı, Ahmet Onacak, Hüseyin Sönmez, Şaban Uçlusoy, Orhan Özer ve Niyazi Uğur da üye olarak görev aldılar.

Ulusal ordu, ülkedeki Amerikan ordusundan bağımsız karar alamıyor

İstihbarat Şefi Kim tarafından öldürülen Güney Kore eski Başkanı Park

Güney Kore'de, ordu politik etkinliğini artırıyor

Güney Kore'de polislerin gövde gösterisi

DEMOKRAT DIŞ HABERLER BÖLÜMÜ

Güney Kore Başkanı Choi 14 Aralıkta Ordunun ikinci adamı olan General Chung—Seung—hwa'nın tutuklanması dolayısıyla geciken yeni hükümeti açıkladı: Genel Kurmay Başkanı General Kjm Chong—hwa İçişleri Bakanı olurken Hava kuvvetleri Komutanı General Chou Yung—buk Ulusal Savunma Bakanlığını elde etti. Dişişleri Bakanı Parktong Jin ise görevinde kaldı.

Ordunun içindeki iktidar kavgaları yeni hükümetin kurulmasını etkiledi. Geçen çarşamba gününden beri evinde ordu tarafından gözaltında bulundurulan Başkan Choi, hükümete askerleri almak zorunda kaldı. Bunların en önemlisi ise ülkeyi kontrol etmek için elinde büyük bir gücü toplayan yeni İçişleri Bakanı General Kim Chong-hwa.

Aşağıda, Fransız Le Monde Gazetesi Güney Kore muhabirinin bu konuda yayınladığı bir yazıyı yayınlıyoruz.

YENİ ASKERİ REJİM ORDU İÇERİSİNDE BIR DARBE Mİ?

Güney Kore'de gelişen olaylar bir askeri darbenin sonuçları mı? Yoksa, Ordu içindeki bir hizibin başka birini yoketmesi mi? Bu sorulara karşılık bulmak güç; ancak, Sıkıyönetim Genel Komutanı General Chung—Seung—hwa'nın tutuklanmasından kırk sekiz saat sonra, henüz ordu içi çelişkilerin nasıl sonuçlanacağını kestirmek imkansız gözüküyor. Eski Başkan Park'ın öldürülmesine karıştığı ileri sürülen Genel Sıkıyönetim Komutanı Chung—Seung—hwa'nın tutuklanmasının yasal gerekçeleri olmasına rağmen, bu olayın asıl nedenleri ordunun iktidarı iyice ele almasında yatıyor.

Bugün, Seul'da her yer askerlerle doluyken, tüm gelişmeler sivil yönetimin dışında oluşuyormuş gibi gözüküyor, Başkan Choi de eli kolu bağlı durumda. Amerikalı otoritelerin bildirdiğine göre, General Chung tutuklandıktan sonra, onun birlikleriyle kendisini tutuklamaya gelen paraşütçüler arasında kısa bir çarpışma oldu. Daha sonra ordu alarma geçirildi. Bu durum Amerikan birliklerine bildirildi, çünkü G.Kore'de, ulusal ordu, ülkedeki Amerikan ordusundan bağımsız hiç bir karar alamıyor.

Amerikan birlikleri genel merkezinde, iki ordunun yüksek rütbeli subayları, tutuklama emrini veren Savunma Bakanı General Chung'un da katıldığı bir toplantı yaparlarken, askeri birlikler tüm kenti ve Başkan'la Savunma Bakanlığının bulunduğu mahalleleri kordon altına aldılar. Ayrıca çarşamba gecesi, aralarında jandarma komutanı General Chung—Tae—won'un da bulunduğu beş general daha tutuklandı. Açıkça, bütün bunların, "genç Generaller" diye anılan bir grup tarafından iktidarın ele geçirildiği anlamına geldiği anlaşılıyor. Bu grup, ortalama kırk yaşlarında, yani rütbelerini Kore savaşına değil de, Vietnam'da Amerikan ordusunda yaptıkları göreve borçlu olan bir subay topluluğu. Military Security Command (Kore Milli İstihbarat Teşkilâtı) şefi ve Başkan Park'ın ölümünden sorumlu olanları araştırmakla görevlendirilen General Chung—Doo—hwan da bu grubun üyelerinden biri. Yeni Genel Sıkıyönetim Komutanı General Lee—Hi-song da Doo-hwan'ın yakını ve aynı zamanda kayınbiraderi. Şu anda Seul'u kontrol altında bulunduran tüm subayların 20'sinden 11'i "Genç Generaller" grubuna dahil.

> KORE BASINI, SANSÜR DOLAYISİYLE ANLATAMADIKLARINI YAZISIZ KARIKATÜRLER BİÇİMİNDE AÇIKLAMAKTADIR. NITEKIM GEÇTIGIMIZ PERŞEMBE GÜNKÜ GAZETELERDE, HALKIN KORKULARINI ANLATAN BIR YIGIN KARIKATÜR ÇIKTI. GERÇEKTEN GÜNEY KOREDE HALK, PARK'IN ÖLDÜRÜLMESİNDEN SONRA ORDUNUN GIDEREK IKTIDARA EL KOYMASINDAN ÇOK KORKUYOR.

HALK İÇERİSİNDE KUŞKULAR

Genç Generallerin, ülke içerisinde politik tutkularıyla tanındığı biliniyor. Zaten yaptıkları, 1961'de eski Başkan Park'ın yaptığından pek farklı değil: O da, üstlerine karşı ayaklanan genç subayların yardımıyla iktidarı ele geçirmişti.

Kore basını, sansür dolayısıyla anlatamadıklarını yazısız karikatürler biçiminde açıklamaktadır. Ve, perşembe günkü gazetelerde, halkın korkularını anlatan bir yığın karikatür çıktı. Gerçekten de Güney Kore'de halk, Park'ın öldürülmesinden sonra ordunun gittikçe iktidara el kaymasından çok korkuyor.

GÜNEY KORE'DE ORDUNUN GEÇMİŞİ VE BUGÜNÜ

Aslında Kore'de ordunun politik hakimiyeti, bu devletin kuruluşundan beri gözlemlenebiliyor. Savaştan sonra Synghman Rhee rejimi (1948—1960) askeri güçleri yönetiminin bellibaşlı desteği yapmıştı. Buna gerekçe olarak ta, ülkenin yeni savaştan çıkması ve soğuk savaşın sürmesiyle Kuzey Kore'nin "muhtemel bir işgal"i gösterilmişti. 1952'de ülkede sıkıyönetim ilân edilmiş ve tüm muhalifler susturulmuştu. Ordu içindeki bazı faşist subaylar kontrolü tamamen ele geçirmiş, genellikle kışlalarda yapılan seçimlerde tüm oyların kendi taraftarlarına verilmesini sağlayarak, devletin her kademesine kendi adamlarını yerleştirmişlerdi.

1961'de Park'ın yaptığı askeri darbeden sonra da orduda pek büyük değişiklikler olmamıştı.

Güney Kore ordusu içinde her zaman kişisel düşmanlıklar, politik çekişmelere yansımıştır. Ordunun yüksek subayları rejimin nimetleri'nden yararlanırken, alt derecedeki askerler daima ezilmektedir.

A.B.D. ORDUNUN GÜÇSÜZLEŞMESİNDEN KORKUYOR

A.B.D. ordu içindeki çekişmelerin, bu örgütü zayıflatacağından çok korkmaktadır. Örneğin, 1960'taki öğrenci gösterilerinden sonra ordu içerisinde yapılmak istenen ayıklamalara A.B.D. karşı çıkmıştı. Bu ayıklamaların orduyu güçsüz duruma sokabileceği düşünülüyordu. Ancak, A.B.D. bütün çabasına karşın, politik entrikalara karışmış yüksek subaylarla genç askerler arasında süregelen çelişkiyi engelleyememektedir.

ORDUDA IKI EGİLİM VAR: ŞAHİNLER VE GÜVERCİNLER

Şu anda Güney Kore ordusunda iki eğilim göze çarpmaktadır: Birisi, 'şahinler' denilen sert ve katı subaylar; diğeri de, 'birazcık' demokratlaşma yanlısı 'güvercinler' denilen ılımlı subaylar.

A.B.D. ülkedeki askeri rejimin daha da sertleşmesini istemiyor. Eski Başkan Park'ı —Park şahinlerle çok yakındı — ortadan kaldırmak istemesi de, bundan dolayıydı. Ilımlı subaylar ülkenin demokratikleşmesini savunuyorlar. Bunlar Kore'deki Amerikan ordusuyla iyi ilişkiler içindeler. A.B.D. sert bir rejimin ülkedeki huzursuzlukları ve ayaklanmaları hızlandırmasından korkuyor. Nitekim, orduda profesyonellerin dışında üç yıllık askerlik görevini yapmak için bulunan halk çocuklarına, bu ayaklanmaları bastırmak için, A.B.D.'nin güvenmesi olanaksız. Ancak, A.B.D.'nin tüm isteklerine karşın, Park'ın öldürülmesi bir işe yaramadı ve daha ılımlılar yerine, iktidara, Park'ın yakın adamları olan 'şahinler' grubu (Genç Generallerin hepsi 'şahin') geldi. Ancak, onlar da iktidarda tutunabilmek için A.B.D.'nin desteğine muhtaç olduklarını çok iyi biliyorlar.

Başkan Park'ı öldüren eski İstihbarat Şefi Kim.

politika ciddi bir iştir!

Gümrük ve Tekel Bakanlığını kim bastı ?

19 Aralık 1979

Saat 11.30 da Anadolu Ajansı kırk numaralı haberini telekslere soktu.

"Gümrükve Tekel Bakanlığı bir grup tarafından basıldı."

"Sekizi bakanlık bekçisi olmak üzere 42 kişi gözaltına alındı." Ve haberin son cümlesinde bir yorumcuk

"Olay yerine gelen sıkıyönetim kuvvetleri sekizi bakanlık bekçisi olmak üzere 42 kişiyi gözaltına almışlardır. Bu arada üzerinde devrimci demokratik birlik imzalı bir bildiri bulunan mimarlık öğrencisi Osman Berk'de yakalanarak gözaltına alınmıştır.'.

Bakanlığa saldıran grup "komünistlere ölüm", "Bu bakanlıkta komünistleri tutmayacağız" diye bağırmıştır Haberde bu yooookk. Saldıranlar tekbir getirerek binaya girmişlerdir bu da yooookk. Hadi diyelim ki Anadolu Ajansı kırkbeş dakika içinde haberi tam olarak toplayamadı. El-baş üstüne.

Ama tam olarak taplanamıyan bir haberde nasıl oluyor ki en azından polisçe tutuklanıp gözaltına alındıktan sonra üzerlerinde yapılan aramada çıkan bir bildirinin bu kadar eksik bırakılmış birhaberde bütünleşivermesi. Bu nasıl olmaktadır?

Beni bu haberin yazılışındaki taraflılık ya da tarafsızlık konusunda bilir kişi atasanız elimi vicdanıma koyarak ilgililerden haberin geri kalmış bölümü ile ileri gitmiş bölümü arasında dengeyi mutlaka sorarım. Ve sanırım sonuç başka birşey çıkar ortaya.

Haberi çarpıtmak gibi. 19 Aralık gününün en önemli haberlerinden birisi üstünde amaç ve hedef çarpıtması yaratmak gibi.

Ve Anadolu Ajansı bu çarpıtmasında kısmen de olsa başarılı olmuş . Günlük gazetelerin bir kısmında bu çarpıklık kabullenilmiş, bu çarpıklıkla organik bir bağ kurulmuştur.

Kim basmıştır Gümrük ve Tekel Bakanlığını. Faşistler Cumhuriyet tarihinde ikinci kez bir bakanlık basmıştır. Üç-beşgün önce Milli Eğitim Bakanlığı'nı basanlar. Bu haber kısmen basından kaçırılmış ama Gümrük ve Tekel Bakanlığı baskını ise kaçırılmıştır. Ya ne yapılmıştır. Bu kezde haberin çarpıtılması sağlanmıştır. Kim tarafından Anadolu Ajansı tarafından.

İster istemez bu çarpıtmanın kökünde ne var ne yatıyor diye düşündürüyor insanı.

Görevden alınmamaya bir köprü mü?

Kim bilir? Belki de ? Hadi hayırlısı... Hadi hayırlısı.

İmtiyazsız sınıfsız, kaynaşmış bir ülkeyiz

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI BASIN MENSUPLARININ MUAYENE VE TEDAVİLERİNİN ÜCRETSİZ YAPILACAĞINI AÇIKLADI

Basın mensuplarının muayene ve tedavilerinin ücretsiz yapılacağı açıklandı.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Münif İslamoğlu bu konuda, İl Sağlık Müdürleri'ne birer genelge gönderdi.

Genelgede , basın mensuplarının sağlık sorunlarına titizlikle eğilinmesi istenerek basın mensuplarının mümkün olduğu hallerde en uygun yerde ve ücret alınmadan muayene ve tedavilerinin yapılması, durumlarının yakından izlenmesi kaydedildi.

Bakan Dr. İslamoğlu, basın kuruluşlarına da birer yazı göndererek, alınan kararı kuruluş üyelerine duyuracağını belirtti.

Denktaş: Türk toplumunun hakları tanınmazsa sorunun çözümü güçleşir

Vietnam, Kıbrıs Rum yönetimini destekliyor

Rauf DENKTAŞ

LEFKOŞE (A.A)

Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti ilk Kıbrıs Rum Yönetimi büyükelçisi Guy Van Sao, ülkesinin "dış müdahalelere karşı gösterdiği mücadelede Kıbrıs Rum halkı ve yönetimini desteklediğini" açıkladı. Ayrıca, Vietnam'ın, Kıbrıs Rum yönetimini zafere ulaşıncaya dek destekleyeceğini belirtti. Kipriyanu da "Kıbrıs sorununa bir çözüm bulabilmek ,için Türkiye üzerinde baskı yapılması gerektiğini" söyledi.

Kipriyanu, yaptığı açıklamada Türk hükümetini suçladı. "Demirel'in son demeçleri, Türkiye'nin hiçbir şeyi ciddiye almamaya devam ettiğini gösteriyor." diyen Kipriyanu, Kıbrıs'ın işgal altında olduğunu, kendilerinin bu sorunu çözümlemek için uğraştıklarını, Demirel'in Kıbrıs sorununun ivedilik arzetmediğini ileri sürmesinin ciddiyetsizlik olduğunu, bu sorunun kendileri için çok önem taşıdığını sözlerine ekledi.

Denktaş ise yaptığı açıklamada, Kipriyanu'yu, Kıbrıs'ı elenleştirmeye çalışmakla suçladı. Denktaş, Kıbrıs'ta tutum değiştirmesi gereken birisi varsa, bunun da adanın tümünde hak iddia eden Kipriyanu olduğunu söyledi. Denktaş, Türkiye'nin, Kıbrıs'taki Türk toplumunun haklarını savunduğunu ileri sürerek, eğer, Kipriyanu da bu hakları tanımazsa, Kıbrıs sorununun çözümü güçleşir, dedi.

Yunanistan'da öğrenci eylemleri sürüyor

Avrupa'da gerici öğretim yasalarına tepkiler büyüyor

Yunan hükümetinin yeni üniversite yasasına karşı tüm sol güçler tepki gösterirken, ağustos ayında öğrenci gençliğin başlattığı eylemler gittikçe tüm ülkeye yayılarak yoğunlaşıyor. Tüm sol çizgileri içinde barındıran Ulusal Öğrenci Birliği, Sosyalist Parti (PASOK)' nin de desteğiyle, yeni reforma karşı protestolarını sürdürüyor.

Yeni yasaya göre, öğrencilerin yıllar süren mücadelelerle elde ettiği, üç sınav hakkı ikiye indirilirken, bir öğrencinin beş yıldan fazla üniversitede kalması da yasaklanıyor.

Bu yasaya karşı düzenlenen gösteriler, üniversitede başlayıp, Patras ve Janina kentlerine yayıldı. Aralık ayının başından beri sırayla, Atina Üniversitesi Fen Fakültesi, Trakya PoliteknikOkulu öğrencieri tarafından işgal edildi. 14 Aralıkta da, Ulusal Öğrenci Birliği, Atina'da Milli Eğitim Bakanlığı önünde protesto gösterileri düzenledi.

İspanya'da da, üniversite özerkliğini kısıtlayan bir yasa tasarısına karşı protestolar yoğunlaştı. Bu tasarı, aynı zamanda yeni bir işçi statüsü yasa tasarısıyla birlikte ortaya çıktığı için sendika ve öğrenci örgütleri ortaklaşa mitingler düzenlediler. Saragosa, Barselona, Lerida ve Gerone'de yapılan gösterilerden başka, 15 Aralıkta, Madrid'de 20.000 öğrenci ve 300.000 işçi ortak bir miting yaptı.

Daha sonra, polisin göstericilere saldırması üzerine, mitinge katılanlar kentte barikatlar kurdular. Bir polis jipinden açılan ateş sonucu iki genç öldü.

Federal Almanya, Rodezya'ya uyguladığı ekonomik ambargoyu kaldırıyor.

Çeşitli ajanslardan aldığımız haberlere göre, İngiltere ve ABD'den sonra Federal Alman Hükümeti de, Rodezya'ya karşı uyguladığı ambargoyu kaldırma kararı aldı. Bonn'da yapılan resmi açıklamaya göre, İngiltere, ABD , Kanada ve Yeni Zelanda'nın ambargoyu durdurma kararından sonra, Federal Almanya'nın da, onlara katılmasının olağan olduğu söylendi.

RODEZYA BAŞBAKANI LONDRA'YA GİDİYOR

Rodezya Başbakanı Rahip Muzerewa, bugün Londra'ya gidiyor. Böylece 7 yıldan beri süren iç savaşa son verecek olan barış anlaşmasını imzalamak mümkün olacak.

Rodezya Başbakanı Rahip Muzorewa ile birlikte Rodezya eski Başbakanı Ian Smith'de Londra'ya gidecek. Ancak Rodezya'daki Zimbabwe Ulusal Kurtuluş Cephesi böyle bir barış antlaşmasını kabul etmeyeceğini duyurmuştu.

Bilindiği gibi, Rahip Muzorewa'nın Londra'ya varış tarihi, İngiliz hükümetinin ayrıcalık yaptığına ilişkin çeşitli basın haberlerinin ardından iki kez ertelemişti. Ancak daha sonra, İngiliz hükümet yetkilileri Rodezya'ya atanan yeni İngiliz Valisi ile bir görüşme yaparak , Muzorewa'nın barış anlaşmasını imzalamak için bugün Londra'ya gelmesi kararlaştırıldı.

Yapılacak barış anlaşması, Rodezya'nın İngiltere denetimine daha da sıkı bir biçimde girmesini sağlayacak.

Çin - Vietnam görüşmelerinden yine sonuç alınamadı

PEKİN

Çin Halk Cumhuriyeti ile Vietnam arasında ilişkilerin normalleştirilmesini amaçlayan görüşmelerin 15. oturumunun da bir sonuç alınamadan kapandığı bildirildi.

Görüşmeler sırasında iki tarafta diğerini, güneydoğu Asya'da barışı bozmakla ve saldırganlıkla suçladığı belirtiliyor.

Görüşmelere katılan Vietnam Delegasyonu Başkanı Çin Halk Cumhuriyeti'ne 1.Ocak'tan başlamak üzere sınırdaki tüm askeri faaliyetlere son verilmesi çağrısında bulunduğunu, ancak Çin Halk Cumhuriyeti'nin bunu kabul etmediğini öne sürdü.

Vietnam Delegasyonu Başkanı, Çin Halk Cumhuriyeti Genel Kurmay Başkan Yardımcısının bir süre önce Tayland'a yaptığı ziyareti de eleştirerek Çin Halk Cumhuriyeti'ni Tayland'la askeri ittifak kurmaya çalışmakla suçladı.

ARA—ARA CİDDİ POLİTİKACILARDA ÇIKIYOR

Demirel'in bürokratları toptan kıyıma uğratması arasında gümleyip giden bir kıyım haberi.

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne 11 Aralık'ta atanan Orhan Gökberg 14 Aralık günü istifasını verdi.

Sebeb üç gün içinde karayollarında kendisinden istenen hızlı bir kıyım programını uygulamak istemeyişi.

Ne dersiniz, ara-ara ciddi politikacılarda çıkıyor galiba.

Mercedes arabalı emniyet müdürü

Emniyet müdürü
Mersedes arabası var
Arabasının içinde 13 kilo esrar.
Esrarın yaklaşık piyasa değeri sekizyüz milyon.
Ve yakalanmış.
Adı Zahit Avcıoğlu
Görevi Topkapı Sarayı Emniyet Müdürü.

YENİ YAYINLAR

Çemberin dışında kalanlar

"Şahane Gezi". Manfred Schmidt'in mizah romanı. Türkçesi: Çiğdem Bozdoğan. Milliyet Yay.

"Bando Takımı". Muzaffer İzgü'nün mizah hikâyeleri. Remzi Kit.

Çağımızda sanatın çeşitli dallarında hızlı gelişmeler yer alıyor; yıldan yıla birtakım yenilikler getirildiği bile söylenebilir. Bunun tek 'istisna'sı, mizah romanı ve mizah hikâyesi. Hemen her ülkede böyle bu. Hem çok eski bir mizah geleneği, hem başka dallara oranla geniş bir okur kitlesi bulunan Türkiye'de de durum aynı; üstelik mizah yazarı da, mizah yayınları da az. Türün elverişsizliğinden mi, yoksa mizahın ciddiye alınmamasından mı? Oysa mizah, gerçekten de "ciddiyet" demektir. Yalnız Türkiye ölçüsünde değil, uluslararası planda da sayılı mizahçılarımızdan olan Aziz Nesin mizahın, öz Türkçesiyle "gülmece"nin, en önemli özelliğini şöyle açıklıyor: "Hangi türde olursa olsun, gülmece sanatı, konuya dışardan bakmak, düşünmektir, zekâya bağlı kurgusal bir iştir. (...) "Gülmece ustaları" çemberinin dışında kalıp içindeki kişiyi alayla seyreder, ama çemberin içindekini anlamaya da çalışır; olumlu, kalımlı gülmece budur. (...) Gülmecenin düşündüreceği şey, kişinin çemberinden çıkması ya da çıkmaması gerektiğini gülmece yoluyla anlatarak ona değişme ve değiştirme isteği vermek, böylece mutluluk yolu açmaktır." Son aylarda yayımlanan ve mizah eseri yönünden epey yoksul olan kitaplıklarımıza katkıda bulunan iki kitabı özellikle bu bakışla değerlendirmek istiyoruz:

Bugün düzenli sürdürülmekte olan tek mizah dizisinin dokuzuncu kitabı "Şahane Gezi"de Schmidt, başka açılardan yapılanı, dünyanın en ünlü "turistik" merkezlerini anlatma işini, mizah açısından başarıyla gerçekleştiriyor. Çuvaldızı kendine (ülkesine) batırarak başlıyor yazar; sonra sırasıyla "Paris hali"ni; "Paris'in eğlence merkezi" Pigalle'i; "dünya sosyetesinin dinlenme ve eğlence merkezi" Monte Carlo'yu; şairin "görmeden ölmemeli" dediği, "İtalyan karaborsasının tek dayanağı" olan Amerikan 6. Filosu'nun sürekli izin yeri Napoli'yi; "Şark atmosferi" taşıyan Tunus'u; boğa güreşleri merkezi İspanya'yı; "turistik" yönüyle "Paris'te gece"yi; yine Paris'in ünlü bir "strip-tease" salonunu; İngilizlerin "paint-box" lokantalarını ve "social clup" lerini; son olarak da "zevk limanı" St.Pauli'yi anlatıyor. Ustaca bir mizah, ülkeler, insanlar, gelenekler, görenekler, "turistik" meraklar... Ve Turizm. İnsanların, toplulukların turizme bakış açısı ve turiste karşı davranışları... (Tam bu yazıyı yazarken TRT'de bir spot: "Ülkemizi temiz tutarsak turist daha çok kalır ve daha çok para bırakır." (Bu da Türkiye'nin resmi turizm anlayışı!) Ve yalnızca komiklikler yakalama gözlemciliğinde değil yazar; hemen her konu, her ayrıntı üzerinde düşünmeye de zorluyor okuru. Bu mizah başarısını, Schmidt'in gazeteciliğinden gelen gözlem gücü kadar, ayrıntıları seçişteki ustalığı da sağlıyor. Konuyu en etkili biçimde ortaya koyan, "karakteristik"i vurgulayan ayrıntıları seçerek yalnızca bunları sergiliyor yazar; böylece 'azami tasarruf'la yüz elli sayfaya sığdırdığı konular daha bir yoğunluk ve sürükleyicilik kazanıyor.

Kısacası, okunması gereken bir kitap "Şahane Gezi".

•

Mizah yazarımız Muzaffer İzgü, dördüncü kitabı "Bando Takımı"nda 26 hikâyesini toplamış. İzgü, belirli konuları ilerici bir tutumla işler: Çoğunca kasaba yaşamından kesitler verir; 'memur takımı'nın yaşamını ve dertlerini ele alır; bürokrasi çarkının işleyişini, vurgun düzenini ve çeşitli sosyal eşitsizlikleri vurgular. Çarpıcı siyah beyazlarla ortaya koyduğu bütün bu konular "bozuk düzen" üzerinde düşündürür okuru.

İzgü bu kitabıyla artık kendi türünde ustalaştığını da tanıtlıyor. Dili anlatımı rahat, konu sıkıntısı çekmiyor, kolayca hikâye üretebiliyor. Ve klasik kısa mizah hikâyesi türünün başarısını sağlayan ögeleri yerli yerinde kullanıyor: Bu türde önce baş kişi tanıtılıyor, birinci tekil kişi oluyor bu çoğu kez, tanıtmayla birlikte olay başlıyor, hızla gelişiyor, başka kişiler de giriyorlar hikâyeye, baş kişiyle ilişkileri ölçüsünde rol oynuyor bunlar, gelişme bölümü geniş tutuluyor böylece, ve kısa sonuç bölümüne geliyor sıra... İzgü, işte bu plana bağlı kalarak mizah hikâyesi ustası Aziz Nesin'in izinden yürüyor. Ancak kimi hikâyelerde konunun yatkınlığı abartmalara ya da zorlamalara götürebiliyor yazarı. Söz gelimi "Gezici Hastane" adlı hikâye bir abartma üzerine kurulmuş; "Bin Bir Çeşit" adlı hikâyenin sonuç bölümü de bir "zorlama"nın sonucu. Burada vali yardımcısı Sunuhi Bey, kayınpederinden kalan kırtasiye eşyasını önce bir oldubitti sonucu ve utana sıkıla satmaya başlamışken yavaş yavaş alırım üçe satarım beşe'nin tadını alır, odasını kırtasiyeci dükkânına, giderek tuhafiyeci, manifaturacı sergisine döndürür. Validen azar işitince de basar istifayı. Buraya kadarı olağan. Ama uzun bir "bürokratik kariyer"den geçen vali yardımcısının birdenbire seyyar satıcı olması ve "il konağının tüm odalarına birer birer girip çıkarak her girdiği yerde de aynı ton, aynı ince sesiyle"... "Haydi bayanlar baylar... Ucuz mallarım var!" diye bağırması... İşte bu, gerçekliğe aykırı.

Yazarın kendi türünde ustalaşması, hikâyesini çoğullaması... Önemli beceriler-dir, ama önemli başarı sayılmamalı bunlar. Başarıyı, "Türüne hangi katkıyı getirmiştir?" sorusuna verilecek karşılık belirler. Çünkü, "Aziz Nesin hikâyesi"ni sevenlere, ancak Aziz Nesin'in kitapları salık verilebilir. Çünkü "izleyici"ler, ancak ustalarının sanatına getirdikleri katkı ölçüsünde önem kazanırlar.

"Bando Takımı" yazarının da kendi hikâyesini (klasik Aziz Nesin hikâyesini) aşacağını umuyor ve ondan bu başarıyı da bekliyoruz. Buna hem mizah edebiyatımızın gereksinimi var, hem de yazarın yeteneği.

■ ALPAY KABACALI

SİNEMA

Sinemacılığının ellinci yılında «Gerilim Filmi» türünün büyük ustası Alfred Hitchcock

Yarım yüzyılı aşkın sinemacılık hayatı renkli olaylarla dolu bir sanatçı, Hitchcock. Üstünde söylenen çok çelişkili sözlere karşın sinema sanatına katkıları bulunduğu inkâr edilemeyecek bir yönetmen... "Gerilim filmi" türünün büyük ustası...

Alfred Joseph Hitchcock, Londra'lı... Doğum tarihi 13 ağustos 1899... Babası tavukçu ve koyu bir katolik... Tutucu, sert bir adam... Oğlunun disiplinsizliğini görünce öyle akla gelmedik cezalara başvururmuş ki, anımsamak bile korkuturmuş bugün Hitchcock'u... Küçük Alfred bir papaz okulunda okumuş. Normal bir öğrenciymiş okulda. Özel ilgi gösterdiği tek ders coğrafya. İyi resim çizdiği ve biraz da matematiğe aklı yattığı için, teknik üniversiteye girmiş liseyi bitirince.

Yüksek öğrenimini sürdürürken çalıştığı iş yerleri arasında, ne sevindirici bir rastlantı ki, bir film yapımcısı da var. Genç Hitchcock'un buradaki ilk işi, film başlıklarını yazmak. Sonra da sessiz filmlerin ara yazılarını yazmak... Derken, 1922 yılında, hiç aklına getiremeyeceği bir şey oluvermiş "Always Tell Your Wife- Her Zaman Karına Söyle" adlı filmin çekimi sırasında yönetmeni hastalanmış ve filmin yapımcısı Hitchcock'a onun işini vermiş. 1922 yılı umut dolu bir dönemin başlangıcı Hitchcock için. "Number Thirteen-Onüç Numara"nın yönetmen ve yapımcısı. Fakat umut verici bir biçimde başlayan film, parasızlıktan bitirilemiyor. 1925'te bir filmi tamamen yönetmek fırsatını bulabiliyor Hitchcock. İlk filmi, "Pleaure Garden-Zevk Bahçesi". O günün eleştirmenlerine göre ilginç bir film. Ama eleştirmenlerin Hitchcock'u keşfedebilmeleri için "The Lodger-Kiracı" adlı filmi beklemeleri gerek. Genç yönetmen 1926'da çevirdiği bu filmi tipik bir "Karındeşen Jack" teması üstüne kurmuş.

Yıllarını boş geçirmiyor Hitchcock. Film üstüne film... Londralı sinemaseverler sessiz sinema çağının son yıllarında umut verici genç bir yönetmeni alkışlıyorlar. Ve Londra'da çevrilmiş ilk sesli filme imzasını atan da bu yönetmen oluyor. Sözü geçen film, "The Blackmail-Şantaj". Tipik bir Hitchcock filmi. Kelimenin tam anlamıyla "gerilim filmi".

1934'de yaptığı "The Man Who Knew Too Much-Çok Bilen Adam", bir casusluk filmi. Seyirciyi sürükleyen bir öykü. Tipik bir "gerilim filmi". Bir yıl sonra "39 Steps - Otuzdokuzuncu Basamak". Hitchcock'un İngiltere'deki döneminin en ünlü filmlerinden. Kovalama üstüne kurulu, yer yer korku verici, yer yer alaylı bir gerilim. Hitchcock'a özgü bir stilin en belirgin örneği bu.

Bu arada, Hitchcock'a özgü bir anlatımdan söz ederken oyun yönetiminin çok geri plâna itildiğini de belirtmeliyiz. Oyuncu diye bir sorunu yok Hitchcock'un... Hiç çekinmeden oyuncularına "sürü" niteliğini yakıştırabiliyorsa Hitchcock, bunu dikkatli bir Hitchcock seyircisinin doğal karşılaması gerek. Zira bir Hitchcock filminde kişilerin verilişi, onların doğal yapıları içinde değil, aşırı bir biçimcilikle, bir "manièrisme" ile onların çok çarpıcı ayrıntılarının saptanmasından oluşmaktadır. Ve Hitchcock, gerekli gördüğü yerde oyuncularıyla alay etmekte ya da oyuncusunu yalnızca seyirciyle ilişki kurmasına yarayan basit bir tampon olarak nitelemektedir. Bu, giderek oyuncuyu Hitchcock filminde basit bir aksesuar olmaya bile götürebilmektedir.

YILLARINI BOŞ GEÇİRMİYOR HITCHCOCK. FİLM ÜSTÜNE FİLM... LONDRALI SİNEMASEVERLER SESSİZ SİNEMA ÇAĞININ SON YILLARINDA UMUT VERİCİ GENÇ BİR YÖNETMENİ ALKIŞLIYORLAR.

"Jamaica Inn-Kanlı Meyhane", Hitchcock'un Hollywood'a göçünden önce İngiltere'de çevirdiği son film... Sıradan bir melodram.

Hitchcock'u Hollywood'a çağıran yapımcı, ünlü David O'Selznick. Hollywood'da ona yaptırdığı ilk film de çok ünlü: "Rebekka"... Daha mı duyarlı, önceki, salt gerilim filmi sayılabilecek filmlerine oranla "Rebekka"? Du Maurier'nin romanının kalıntıları bu belki de. Ve gerçekte Hitchcock'a özgü bir stille çelişen bir roman, Du Maurier'nin romanı.

Hitchcock'un "Rebekka" ile başlayan Amerika'daki dönemini özetleyebilmek güç. Hollywood sinemasının en verimli, en çalışkan sinemacılarından biri olarak anıldı yıllarca o koca cüsseli Hitchcock. "Foreign Correspondant-Yabancı Muhabir", casusluk filmi türünde ilginç. 1942'de çevirdiği "Saboteur-Sabotajcı", aynı türde... Bir yıl sonra çevrilen "Shadow of a Doubt-Şüphenin Gölgesinde" ise anlatımı ölçülü, öyküsü ustalıkla sinemalaştırılmış bir yapıt.

1948'de çok çarpıcı bir filmi var yönetmenin: "Rope-Ölüm Kararı". Öyküsüyle de, stiliyle de ilginç. Sinematografik anlamda kurguyu kullanmayan, bir televizyon oyunu gibi bölüm bölüm prova edildikten sonra çekilmiş, dört duvardan kurulu bir dekor içinde çevrilmiş bir film... Ama başarılı. "Strangers on A Train-Trendeki Yabancı", Hitchcock'un en başarılı dönemi sayılan 1950'lerdeki ilk önemli filmi. Tipleme açısından da nefis, anlatım açısından da.

1960'lar (Psycho-Sapık" ile başlıyor. Bunu izleyen filmler arasında fantastik bir "The Birds-Kuşlar" var, eleştirmenler arasında çelişkili yargılara yol açmış bir "Marnie-Hırsız Kız" var, casusluk filmi türünde başarılı sayılamayacak bir "Torn Curtain" ve "Topaz" var...

Alfred Hitchcock, bugün eski Hitchcock değil hiç kuşkusuz. Ama hâlâ kameranın başından ayrılmama inadı göstermesi de saygıya değer.

Dino de Laurentiis: Sinema altın bir çağın eşiğinde

Dünyamız, büyük bir ekonomik bunalımla karşı karşıya. Bu bunalım içinde sinemanın geleceği nasıl olacak? Bana kalırsa, sinema yeni bir altın çağın eşiğindedir, ekonomik bunalımdan yararlanabilir...

Sinema dünyası ikiye bölünmüştür: Amerika ve Avrupa. Avrupa sinemasının sorunları, Amerikan sinemasının sorunlarından daha çoktur, daha önemlidir. Hollywood'un, 1930'larda olduğu gibi, bu ekonomik bunalımdan da sıyrılacağını sanıyorum. Film endüstrisi, sinemanın en ucuz eğlence olduğunu hep gözönünde bulundurmalıdır... Bunalım ne kadar büyürse, geniş halk kitleleri, kendilerini "eğlendirecek" tek olanağın sinema olduğuna o kadar çok inanırlar.

Yapımcılar, akıllıca davranırlarsa, karşılaşacakları malî sorunlar önemli olmaktan çıkar, ikinci planda kalır. "Akıllıca davranırlarsa", diyorum. Nedir akıllıca davranmak?.. Herkesin hoşlanabileceği filmler yapmak, yani iyi filmler yapmak. İyi filmlerden herkes hoşlanır.

Ünlü bir oyuncuyu kullanmak iyi film yapmaya yetmez. Öykü çok önemlidir. Yeni öyküler bulmak gerekir. Seyircinin yaklaşacağı, ilgi duyacağı taze konulara yönelmelidir. Bu konular günlük hayattan da alınabilir, romantik aşk öykülerinden de. Evet, romantik konuları küçümsememeli. Gerçek sanatçıların işlediği aşk öyküleri, her zaman seyirci bulmuştur.

Bugün dünyanın her yanındaki sinemalarda şiddet karate, mafia filmleri oynuyor. Seyirci bol bol kan görüyor. Bana kalırsa, dozunu biraz kaçırdık bunun. Televizyonda bile böyle filmler gösteriliyor. Artık değişmek, seyirciye yeni bir "seçme olanağı" vermek zamanı geldi.

Yazımın başında Avrupa sinemasının Amerikan sinemasına göre daha büyük sorunları olduğundan söz ettim. Avrupa sinemasının en önemli sorunu, bence "dağıtım"dır. Amerika'da işletmecilik çok gelişmiştir. Yeni bir filmi, birçok sinemada birden seyretmek mümkündür. Avrupa sinemasında ise, taşrada oturan bir seyirci, yeni bir filmi bazen aradan aylar geçtikten sonra görebilir.

Amerikan sinemasının dünyaca ünlü oyuncuları vardır. Bu oyuncular, nerede olursa olsun, seyirci bulabilirler. Ayrıca, İngilizce filmler, dünya pazarının yüzde 65'ini kaplamaktadır. Avrupa, bir ortak pazara kavuşmasına rağmen, sinema konusunda bir "ortaklığa" varamamıştır.

İtalya, Fransa, Almanya ve İngiltere'deki sinemacıların bir an önce birleşmeleri, ortak bir "sinema politikası" çizmeleri ve bu politikayı uygulamaları gerekmektedir.

Televizyon başlangıçta bir yenilikti. Seyirciyi bir süre evine bağladı.. Sonuç ne oldu? Televizyondan sıkılan, sinemaya, tiyatroya koştu. Bugün televizyonu önemli bir rakip olarak kabul etmiyorum..

Gelecekte "video-kaset"lerin önemli bir tehlike olacağını sanmıyorum. Sinemada da sinerama, üç boyutlu film, sinemaskop gibi teknik yenilikler seyirci sayısını arttırmamıştır.

Ekonomik bunalım, sinemacıları korkutmamalı. İyi filmler yapıldığı sürece korkmak yersizdir. Bunalan seyirci, eğlenmek için sinemaya koşacaktır çünkü.

■ DİNO de LAURENTİİS

(Çeviren: Ü. Tamer)

DÜNYADA EDEBİYAT OLAYLARI

Birleşik Devletler'de cep kitapları

Çoğalma, bir sağlık belirtisiyse Amerikan kitap sanayii iyi yolda demektir. Çünkü bu ülkede 1974 yılı içinde 40.846 başlık yayımlanmıştır. Bunun 30.575'i yeni başlıklardır. Birleşik Devletler'de günde 110 kitap yayımlanıyor. Her çeyrek saatte bir kitap demektir bu. Bugün kitap üretimi 1950'lere göre dört kat artmıştır.

Bu arada ciltli kitap yayımlayan yayımcıların büyük bir kaygı içinde oldukları da belirtiliyor. Çünkü bunların cep kitapları çıkaran yayımcılar karşısında iyice bunalmış olmaları, hatta bir yerde yorgun düşmüş bulunmaları söz konusu. Birleşik Devletler'de satış rakamları bir sır gibi gizlenir. Yine de geçen yıl ciltli kitaplardan 264,8 milyon dolar, cep kitaplarından 285,9 milyon dolar satış geliri elde edildiği sanılıyor. Bu rakamlar önemli. Çünkü on yıl önce ciltli kitapların satışı 108,5 milyon dolar, cep kitaplarınınki 87,3 milyon dolar getirmişti.

Cep kitaplarının bu korkunç rekabeti için ilginç bir rakam daha verelim. 1974'te 45 cep kitabının her biri birer milyon baskı yapmıştır. "Exorciste" adlı kitap 7 milyon satılmıştır. (Buna aynı kitabın daha önceki yıllarda yapılmış 12 milyon satış sayısını da ekleyelim.)

Cep kitaplarının bu gelişimi şu gerçeklere bağlanıyor:

1- Cep kitabı yayımcıları en ilginç kitapların telif haklarını hemeninden satın almaktadırlar;

2- Genellikle "orijinal" kitaplar yayımlamaktadırlar;

3- Satın aldıkları bazı kitapların yayım haklarını klasik yayımcılara yüksek fiyatlarla devretmektedirler;

4) Kendileri de ciltli kitaplar için satış salonları açmaktadırlar;

5- Ülke çapında yankılar uyandıran kaliteli cep kitapları da yayımlamaktadırlar.

Bu rekabetin sonuçları ne olmaktadır?

Bazı yayım yasaları, kuralları değişmektedir. Eskiden bir kitap önce ciltli olarak yayımlanır, bir yıl kadar sonra da aynı kitabın cep kitabı olarak yayın pazarına sürülüşüne tanık olunurdu. Bugün değişmiştir bu düzen. Birkaç yayınevinde birden cep kitabı biçiminde aynı yapıtın çıkarıldığı görülebiliyor. Ya da, bir kitap önce cep kitabı, daha sonra ciltli kitap olarak yayımlanabiliyor.

Bu durumun Birleşik Devletler'de bir "yayın anarşisi" yarattığını ileri sürenler var.

Irwin Glicker şöyle diyor:

"Enflasyon çağında yaşıyoruz. Bir üretim enflasyonu, bir maliyet enflasyonu, eleştiriyi reklâmların arasında boğuntuya getiren bir övgü enflâsyonu".

Irwin Glicker, özellikle toplumbilimsel konularda yılda altmış başlık yayımlayan ağırbaşlı ve alçakgönüllü bir yayınevinin sahibi. Ama bu enflâsyon kaygısını ileri sürerken hiç de yalnız kalmıyor. Birçok yayımcı aynı kanıda. Bunların ortak düşüncesine göre yayım dünyasındaki enflâsyonu best-seller düzeni büyütmekte, hızlandırmaktadır. "Best-seller, bir enflâsyon sarmalı gibi işlemektedir." Best-seller, az satan, bütçe açığı meydana getiren "gerçek", "değerli" kitapların bu açığını kapamağa olanak vermektedir. Böylece iyi kitaplar basan ağırbaşlı yayımcılar da best-seller'e yönelmek zorundadırlar. Best-seller deneyi de başarısı önceden kestirilemeyen bir deney olduğundan, bir çeşit metafizik sınama olduğundan, yayım olgusu belirsiz bir alanda sarmalın, daha doğrusu fırtına hortumunun içinde gelişigüzel devinmektedir. Kapitalist üretim süreci kitap sanayiinde böyle işlemektedir işte. İnsan sorunları, hümanizma bir amaç olmaktan çıkmakta, köşeye itilmektedir.

Bir yayımcı bu konuda şöyle konuşuyor:

"Ben Tanrı olsaydım, daha yalın bir sistem kurmağı düşünürdüm, ama Tanrı değilim. Bu yüzden, kendi yaratmadığım bir düzenin içinde, o düzenin kuralları uyarınca iş yapmak zorundayım. Yapabileceğim tek şey, araya biraz "ussallık" katmak olabilir. Siz söyleyin, başka ne yapabilirim?"

İş dünyasında böyle bir "ussallık" başlamıştır da. Ama ne olarak? Ekonomik yoğunlaşma ve teknolojik yoğunlaşma olarak. Yayımcılar birleşiyorlar, yayım kurumları yanyana geliyor, kaynaşıyorlar. Bağımsız yayınevleri küçük, yalnız ve çaresiz kalıyorlar. Birleşmiş bir grubun bir temsilcisi şöyle diyor: "Biz bir konfederasyonun üyeleri gibi çalışmaktayız."

Bu çoğalma, bu acımasız rekabet, bu sonsuz yarışma büyük bir dağıtım sorunu da meydana getiriyor elbet. Her yıl dağıtım için sadece PTT'ye ödenen toplam gider 13 milyon doları buluyor.

Cep kitapları için dağıtım daha da çetrefil bir sorun. Birleşik Devletler'de altı yüz gazete dağıtım örgütü, yüz bin kadar da satış noktası var. Okur bu noktalarda sergilenen kitaplar arasında, gazetede eleştirisini okuduğu bir yapıtı bulma konusunda büyük güçlüklerle karşı karşıyadır. Binlerce ve üst üste yığılmış, hepsi de biçimce birbirine benzeyen yapıt arasından aradığınızı nasıl bulacaksınız? Ya da o anda bir seçmeyi nasıl yapacaksınız?

Bu olgu, okuru küpleşmeğe götürmektedir. Klüplerce belirlenen kitaplara yönelmektedir okurlar. Bu klüpler çoğunca yayınevleri tarafından kurulmaktadır. Böylece yapıtlar doğrudan doğruya üreticiden tüketiciye geçirilmektedir. "Book of the Month Club" ü buna örnek gösterebiliriz. 1926'da kurulmuş bulunan bu kitap örgütünün yıllık kitap cirosu 54 milyon dolardır. Örgüt, 1974 yılı içinde tüketiciye 10 milyon ciltli kitap dağıtmıştır. Klüp şöyle çalışmaktadır: Yeni katılan üyeler sembolik bir para karşılığında (1 dolar) dört best-seller seçmekte; yılda, % 15 indirimli en az dört kitap almağı kabul etmektedirler; kendilerine yılda on beş katalog gönderilmektedir; satın alınan her kitapla üyenin bir "ristourn"u birikmektedir.

Peki, kitaplar nasıl seçiliyor? Zamanı elverişli altı okur yayımlanacak kitaplar için çok daha önceden üç yüz kadar rapor yazıyor. Elli kadar okur da bu raporlar üstüne düşüncelerini bildiriyor. Bunlar genellikle uzman kişilerdir. Sözgelimi emekli profesörlerdir. Ya da kitap işiyle uğraşmış, bu konuda deneylerden geçmiş kişilerdir. Klübün yöneticileri de bu raporları edebiyat adamlarına okutuyorlar. Sonunda, bağımsız bir seçiciler kurulu ayın kitaplarını belirliyor. Böylece yayımcıyla okurun işbirliği örgütü ayakta tutuyor. Yayımcı, örgüte avans vermeği uygun görüyor.

Son yıllarda Birleşik Devletler'de böyle yayımcı-okur birliğine dayanan yirmi otuz klüp kurulmuştur.

Bir de yazışmayla kitap satışı var. Ismarlama kitap diyelim buna. Bir kitapla ilgili bilgiler çeşitli adreslere yollanıyor, ya da ilân ediliyor. O kitabın çıkmasını isteyen ve katılma paylarını gönderen okur sayısı, satış için elverişli görülüyorsa baskıya geçiliyor. Böylece kitabın, daha yayımlanmadan, belli sayıda abonesi oluyor. Özellikle büyük yayın organlarının çıkardığı kitaplar bu tür bir örgütlenmeyle büyük satışlar yapmakta.

Picabia gene sahnede

Unutulması olanaksız sanatçılardan biri de kuşkusuz Francis Picabia'dır. 1879 yılında Paris'te dünyaya gelen Picabia'nın edebiyatla ilgili bütün yapıtları son günlerde tanınmış bir yayınevi (Belfond) tarafından yayımlanmağa başladı. Bu, büyük bir olaydır. Çünkü genellikle ressam ve desenci olarak tanınan Picabia bu alanda da köklü ve çok ilginç yapıtlar bırakmıştır. 1953'te Paris'te ölen Picabia önceleri Sisley'nin etkisi altında kalmış, 1907 yılına dek izlenimci manzara resimleri yapmıştı. Daha sonra da kübizmin etkisiyle birdenbire yöntemini değiştirmişti. 1913-1914 yılları arasında fütürizmle yakınlığı açıkça görülebilen yapıtlarından sonra soyuta doğru bir eğilim içine girmişti.

Gerceküstücülük ve André Breton

Birçok yazar üstüne üniversitelerde tezler yazılmıştır. Yaygın olan bir kanıya göre, böylesi çalışmalar ele alınan yazarlar için yararlı olduğu kadar da zararlı olmaktadır. Çünkü yazarların ayırıcı özellikleri tezler içinde biraz da boğuntuya getirilmektedir. Hele André Breton'un bir teze konu olması biraz ters geliyor kişiye. Kuşku uyandırıyor o çalışma üstüne. Ama Marguerite Bonnet'nin hazırladığı tez, yöntemini besleyen büyük tutkuyla benzerlerinden ayrılıyor. Yazar, Breton'u incelerken, onunla birlikte kendisine de sorular yöneltiyor; Breton'un yaşamış, söylemiş olduğu her şeye kendisini de karıştırıyor. Çalışmanın başlığı şöyle: "Andre Breton. Gerçeküstücülük serüveninin doğuşu". Yazar, şairin oluşum yıllarını, edebiyattan kaçış ve edebiyata dönüş dönemlerini ele alıyor. Marguerite Bonnet ile bir konuşma yapmış olan François Biot'da şöyle diyor bu konuda: "Bu araştırmada André Breton'un anarşi dönemi üstüne, Rimbaud, Jacques Vaché, Lautréamont, Dada üstüne söyleşilerini izlemekteyiz."

Bu konuşmanın ilginç bölümlerini şöyle özetleyebiliriz:

-Kitabınız tutkulu anlatımıyla okuru şaşırtıyor. Tezlerde raslanagelen bir anlatım değil bu.

-Breton'u alışılmış bir tez konusu olarak seçmiş değilim. Sevdiğim, hayranlık duyduğum bir kişiydi o. Sanırım, onun yapıtında siyasal tasarıyla şirsel tasarı ayrılmaz biçimde iç içedir. André Breton'la ilk tanıştığım gün çok tedirgindim. Ama büyük bir coşkuyla karşıladı beni. Gerçeküstücülüğün "papa"sı diyorlar ona. Hiç de bir papa hali görmedim. Uzun uzun konuştuk. Ben gerçeküstücü topluluktan biri değildim. Ama bütün bütüne de yabancı sayılmazdım bu devinime. Gerçeküstücülerle entellektüel ve duygusal dostluklar kurmuşumdur her zaman. Başlangıçta tezim bütün gerçeküstücü serüveni anlatsın istiyordum. Enikonu iddialı olduğum söylenebilir. Ama Breton öldükten sonra az kalsın bu işten vazgeçecektim. Sonra düşündüm, gelişigüzel konuşmalarımız arasında çok ilginç, çok aydınlatıcı noktalara değinmişti. Çalışmanın sınırlarını daraltmağa ve Breton üstünde yoğunlaştırmağa karar verdim kendi kendime.

-Kitabınız Breton'un yalnız oluşum yıllarını mı ele alıyor? Çünkü her şey gelip 1925'lerde duruyor.

-Evet. Daha çok gerçeküstücü manifesto'nun yeni bir yol açtığı dönemi ele alıyorum. Metinleri kapalı sistemler olarak değil, yaşanmış deneyin derin çizgilerini taşıyacak biçimde görmek isterim ben. Bunları birbiriyle ve yayımlanmamış başka kaynaklarla karşılaştırıyorum. Breton'un sanat yolu içinde onun hayat tasarısını da yakalamağa çalıştım bu yapıtımda.

Söz gerçeküstücülüğe gelmişken F. Alqui'nin bu konudaki düşüncelerini de belirtelim burda. Şöyle diyor F. Alqui:

"Gerçeküstücülük kolay kolay belirlenecek, tanımlara sığacak, anlaşabilecek bir şey değil. Çünkü bir edebiyat okulu ya da siyasal bir parti gibi uyulması gereken bir programı yok. Çok geniş ve çok dağınık bir devinim. Bir telsefe öğretisine, belirli bir dünya görüşüne indirgeyemezsiniz onu. Uzlaşmaz, çelişik bir sürü öğe de rahatça yer alabilmiştir gerçeküstücülüğün, gerçeküstücü deneylerin yansıdığı yapıtlarda. Gerçeküstücülük "düşünce"yi değil, "istek"i çıkış noktası yapıyor. André Breton'un yapıtına böyle bir kurucu öğenin aydınlığında bakmakta yarar var. Evet gerçeküstücü deneylerin hemen hepsi istekten düşünceye ulaşmak istiyor. Aslında, aklın doğal işleyişine aykırı bir şey bu. Çünkü ikinci Manifesto'da kavramlardan gerçeğe ulaşılacağı görüşü savunulmaktaydı.

Bir programı yok gerçeküstücü devinimin.

Bir sağtöre anlayışı? Yok mu?

Breton'a göre, sanat, bireyin istekleriyle dıştaki nesneler arasında bir karşılık bağı, hiç değilse bir bağlılaşma yaratabilmelidir. Ama bir sağtöre önerisi midir bu? Hayır! Gerçeküstücülük bir program getirmediği gibi bir sağtöre anlayışı da getirmemiştir. Dinsel diyebileceğimiz bir yönseme de getirmemiştir. Çok dağınık, çok kırık bir devinimdir. Bu bakımdan gerçeküstücülüğün bir tarihi olamıyacağı gibi bir sonu da olmayacaktır.

İlerde, bu ün çağlarda gerçeküstücü yönelimlere, yaklaşımlara rastlanabilecektir.

F. Alqui yazısının burasında şu ilginç cümleyi kullanıyor: "gerçeküstücülük ölmemiş, belki iyice dibe inmiştir".

Gerçeküstücü resim konusundaki yargılar da ilginç. Okuyalım:

"Breton'un, René Char'ın, Paul Eluard'ın yapıtlarını okuyan ressamlarda sokak görünümlerini değiştirme, dönüştürme eğilimi doğmuştur. Gerçeküstücülük bize yabansı bakan bir bakış kazandırdıydı..

Başka türlü bakıyorduk artık. Bir Chirico, bir Renoir'dan ne denli başkaysa — onca başka bakıyorduk.

Gerçeküstücü resim doğayı bozmuştur. Her şeyi doğasını bozarak ele almak istemiştir. Bu konuda da çok ileri gitmiştir. Örnekler: Max Ernst, Dali, Tanguy, Miro...

Peki ne olmuştur gerçeküstücü resmin sonu? Şimdilerde bu resmin sanayide büyük bir işlev kazandığını görüyoruz.

Bu da, öldüğü ileri sürülen bir sanat devinimi için az şey değildir."

Marguerite Bonnet şöyle diyor konuşmasının sonunda: "Ben tutkulu bir Breton eleştirisi yaptım. Onun bana yansımış havası da sindi kitabıma."

Breton, üstünde en çok düşünülen gerçeküstücü oldu bugün.

Gide ve Marx

Jean Paulhan'la Etiemble'ın karşılıklı mektupları yayımlandı. Gallimard yayınevinin eski yöneticilerinden R. Saucier bu yazışma üstüne yazdığı bir yazıda Gide'le bir anısına değiniyor.

Gide, 1930 yıllarında bir gün Gallimard yayınevine gelmiş, Marx'ın "Kapital"ini istemiş. On dört ciltlik bir baskısını bulup vermişler. Gide aylarca cilt cilt bu yapıtı ceketinin cebinde taşımış. Sonunda da bir gün gelip yayınevi yöneticisine şöyle demiş:

"Vallahi üstesinden gelemedim. İlk dört cildi okudum. Ama gerisini okuyamayacağım galiba!"

Sonra da eklemiş:

"Yine de Marx'ın edebî denemelerini mutlaka okumak gerekir. Hele bunlardan biri var ki çok severim. Marx, o denemesinde Balzac'ın toplumsal sorunu en iyi kavramış romancı olduğunu söyler."

■ HÜSEYİN KARAYAZI

TV programı

19.00 HABERLER

19.05 ŞEKER KIZ

Candy, bayan Pony'nin evindeki arkadaşı John'a bir mektup yazar. John, çok duygulanır ve Bayan Pony'nin evinden kaçarak Candy'i ziyarete gider

19.30 YENİ BESTELER

Gülper Evren'in sunduğu programda, "TRT–1978 Beste Yarışması"nda ödül kazanan eserlerin tanıtılmasına devam ediliyor. Bu günkü bölümde Dr. Selahattin İçli ve Murat İçli besteleri ile birlikte tanıtılıyor. Ankara Radyosu sanatçılarından Kenan Günel'in seslendirdiği eserler: Selahattin İçli, Hüseyni makamında "Zeytin Gözlüm", Murat İçli, Nihavend makamında "Gün Olur Kış Ortası", Selahattin İçli, Buselik makamında "Bahara İndi Melekler".

20.00 LAVERNE VE SHİRLEY

"Taksi" ile 15 günde bir dönüşümlü olarak yayınlanmaya başlayan dizinin 9. bölümü ekrana gelecek. Laverne ve Shirley Bira tadımı sınavına girerler. Shirley'nin başının dönmesine rağmen sınavı kazanır ve işe o alınır. Laverne, bu duruma çok içerler ve arkadaşını kıskanır. Bu sırada ortaya bir gerçek çıkar. Bölüm şefi Mr. Gessler, saf kızları kandırarak işi pişirmekte çok ustadır. Shirley'de tuzağa düşmekte gecikmez. Fakat, Shirley zor durumda iken, Laverne ve Carmine yetişirler.

20.25 BİZİM ÇOCUKLARIMIZ

Çocuk Hakları Bildirgesinin 4. ilkesinin konu edildiği programda, doğum öncesi ile sonrası, çocuğa ve annesine özel ilgi konusu Türkiye genelinde işleniyor.

20.30 HABERLER

21.15 MİNİK KONSER

Kreisler'in "Aşk Acısı" adlı parçasını kemanda Saim Akçıl, Piyanoda Vedat Kosal seslendirecek.

20.30 HABERLER

21.20 GENÇLİK GENÇLİK

Gençliğin sorunlarına eğitim açısından yaklaşan bu dizinin ilk bölümünde, ilköğretim sorunları inceleniyor. Temel aşamada oluşan aksamaların, daha sonra çocuğun yüksek öğremin görmesinde büyük engeller oluşturduğu anlatılıyor.

21.45 TELEVİZYONDA SİNEMA "GENERALLERİN GECESİ"

YÖNETMEN: Anatol LİTVAK ORİJİNAL ADI: THE NİGHT OF GENERALS OYUN SÜRESİ: 146 dakika YAPIM YILI: 1967 OYNAYANLAR: Peter O'TOOLE, Ömer ŞERİF, Tom COURTENAY, Donald PLEASENCE, Joanna PETTET, Philippe NOİRET, Christopher PLUMMER, Charles GRAY.

FİLMİN HİKAYESİ: İkinci Dünya Savaşı ortalarında Alman işgali altındaki Varşova'da kiralık bir kadın öldürülür. Merdiven altında gizlenen bir tanık, katilin giysilerini görmüştür. Bu, bir Alman Generali'nin üniformasıdır. Ölen kadının aynı zamanda bir Alman ajanı olduğu anlaşılınca, istihbarat subayı Binbaşı Grau (Ömer Şerif) olaya el koyar. Cinayet gecesi nerede olduklarını açıklamayan üç Alman Generali zan altındadır. Varşova'daki işgal ordusunun kumandanı General Gabler (Charles Gray), Varşovadaki yeraltı eylemlerini bastırmak için Hitler tarafından özel olarak gönderilen General Tanz (Peter O'Toole) ve Kurmay Başkanı General Kahlenberge (Donald Pleasence) sürekli olarak sorguya çekilirler. Doğu cephesinde yaralanan onbaşı Kurt Hartman (Tom Courtenay) da General Gabler'in Kızı Ulrike'ye (Joanna Pettet) aşık olduğu için istemeden, farkına varmadan olaya karışır.

....."Generallerin Gecesi". gösterime girdiğinde pek beğenilmemiş, olumlu eleştiriler almamıştı. Ağır bir tempo, uzun hikayeyi ilgi çekici kılmak için eklenen yan öykülerdeki dağınıklık, filizlendikten sonra "Neyi anlatıyor?" sorusuna karşı doyurucu bir yanıt bulunamayışı bu olumsuz eleştiriler in baş nedeni oldu. Film ancak Litvak'ın özenli anlatımı ve kadrodakii oyuncular için izlenebilir.

Televizyonda yabancı Sinema'da General'lerin Gecesi adlı yapıtı izleyeceğiz, yanda yapıttan bir sahne görülüyor.

00.15 HABERLER

Spor... Spor.. Büyük final yarın oynanıyor

- Ulusal Takım son çalışmayı bugün yaptı.
- Biletlerin tamamı satıldı.
- Alman basını maça büyük önem veriyor.

SABRİ KİRAZ (Ulusal Takım Antrenörü)

ŞENOL (Trabzon)

TURGAY (Trabzon)

GÜNGÖR (G.Saray)

FATİH (G.Saray)

CEM (F.Bahçe)

ERHAN ÖNAL (Standart Liege)

M.EKŞİ (Beşiktaş)

ENGİN VEREL (Hertha Berlin)

ARİF (Orduspor)

SEDAT III (Bursa)

B.MUSTAFA (Altay)

MUHTEMEL KADRO AÇIKLANDI

Avrupa Uluslar kupasında B.Almanya karşısında zorlu sınav yarın başlıyor.

B.Almanya ,karşısında yer alacak ilk onbir belirlendi. Gelsenkirschende yapılan son antremandan sonra Ulusal takım antrenörü Sabri Kiraz kadroya şöyle ,açıkladı. Kalede Şenol (Trabzonspor) geri dörtlü Turgay–Fatih–Güngör–Cem, orta üçlü M. Ekşi-k.Mustafa Erhan Önal ileri üçlü Arif–Sedat III. Engin yedekler Erol, B.Mustafa, Reşit, Sadulah.

Öte yandan B.Alman ulusal takım teknik direktörü Jupp Derwall daha önce açıklanan kadroyla değişiklik düşünmediğini belirtmiş "Yarın centilmence mücadele edeceğiz, Türk takımını küçümsemiyoruama biz çok güçlüyüz beraberlik bile sürpriz sayılır" dedi.

JUPP DERWALL

ALMAN ULUSAL TAKIMINDAN BIR GRUP

Batı Almanlar İtalya'ya gidebilmek için her yola başvuruyor

Batı Almanya, bugün oynayacağı karşılaşmada çantada keklik görüyor. Görüyor ama, yine de bazı konularda çekinceli davranıyor. Berlin'deki 2-1'lik yenilgi, ardından Köln'deki 1-1'lik beraberlikleri anımsayan Almanlar İtalya'ya gidebilmek için her yola basvuruyorlar.

Alman basınının son günlerdeki yayınları, karşılaşmanın önemini daha da arttırdı. Kışkırtıcı nitelikte yayın yapan Alman gazeteleri, işi polemiğe dökmeye başladı. Öyle ki, artık yayınlarında

"Türkler için futbol savaş demektir. Kıbrıs'a girmişler Ege Denizi'ndeki sualtı hazinelerine sahip olabilmek için yine Yunanlılarla anlaşmazlığa düşmüşler" gibi cümleler kullanıyorlar. Uluslararası bir sorun durumuna gelen Kıbrıs ve Ege konularının bir futbol karşılaşması nedeniyle çarpıtılarak aktarılması hiç de hoş görünecek bir şey değil.

Karşılaşmayı kazanmak her iki tarafın da en büyük istemi. Ama her iki ülke için de önem taşıyan böyle bir karşılaşma için Alman basınının hoş karşılanmayan yayınlarının amacına akıl-sır erdirmek de olanak dışı.

Bu tür yayınların amacı olsa olsa Alman halkını galeyana getirerek karşılaşmanın elektrikli bir ortamda oynanmasını sağlamak olabilir.

Ya başarılı olunursa?

Galler galibiyeti Ulusal takımın Batı Almanya ile oynayacağı karşılaşmanın önemini öylesine arttırdı ki, günlerdir gazetelerin spor sayfalarında başkaca önemli haber görmek olanaksız oldu.

Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık'ın Batı Almanya dönüşü görevden alınacağı söylentileri yoğunlaştı, ardından başarılı ulusal atletler ile halterciler barınaklarından atıldılar.

Bir yandan Türk sporunu gün geçtikçe çirkinleştiren profesyonel dallarda başarı nutukları atılırken, öte yanda Türk sporunun adını uluslararası karşılaşmalarda duyuranlar kaderlerine terkediliyor. Türk sporunu kalkındıracaklarını söyleyenlerin başarabildikleri tek iş bu oluyor yıllardır.

Batı Almanya ile yarın oynayacağız. Gerçekleri görmeden çok kişi "umut" sözcüğünü kullanıyor bu karşılaşma için. B.Almanya futbolcusunun önüne her olanağı koymuş. Biz de ise ilk yapılan federasyon başkanı Saltık'ı görevden almak. için bu karşılaşmanın gerekçe olarak düşünülmesi, iyi bir kamp yerinin seçilmemesi. Sonra da vatan-millet-Sakarya nutukları, bol prim vaadleri ile başarı beklemek.

Saltık ile Kiraz'ın uykuları kaçıyordur bugünlerde. Nasıl kaçmasınki, Görevlerinde kalmaları-zor da olsa-bu karsılasmanın sonucuna bağlı. Ya sonuç başarılı olursa?

TALAT ASAL

Talat Asal yönetimin başına getirdiği Federasyon Başkanlarının dertlerini dinlemekten zevk duyuyor

Ulusal sporcuların barındıklarından atılmaları için emirler yağdıran Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal, federasyon başkanlarına dertlerini dinlemekten zevk duyacağını söyledi.

Sayın Bakan Asal, federasyon başkanlarının dertlerini dinlemekten zevk duyacağını söylüyor, çok güzel buna kimsenin itirazı yok. Yalnızca kendisine bir soru yöneltmek isteriz. Sayın Gençlik ve Spor Bakanımız Asal, barınaklarından attığınız sporcuların dertlerini de dinlediniz mi? Bu genç sporcuların verdiğiniz süre içerisinde barınaklarını neden terketmediklerini sordunuz mu? Gerçekte hangi şartlar ve olanaklar içinde ulusal formayı taşıdıklarını ve bunun hakkını vermeye çalıştıklarını biliyor musunuz? Daha buna benzer sorulacak bir çok soru var. Fakat, bu sorulara dahi cevap veremeyeceğiniz gün gibi açıktır.

Sözlerinde sporumuzun yeni bir döneme gireceğini belirten Asal, daha ilk andan itibaren bunu herkese anlatmış, durumdadır. Beden Terbiyesi Genel Başkanı değişti yerine Refaiddin Şahin geldi, ardından sporcular sudan sebepler öne sürülerek barınaklarından atıldı, büyük bir ihtimalle Futbol Federasyonu Başkanı da değişecek ve başkanlığa Faruk Ilgaz gelecektir.

Önümüzdeki günlerin sporumuz ve gençlik açısından neler getireceği ve olayların ne kadar karmaşık, karanlık olduğu başından belirlenmiş oldu.

"KOMANDO" REFAİDDİN ŞAHİN

KISA... KISA... KISA...

M.Ali'ye Çin'de antrenörlük teklif edildi

Çin Başbakanı Teng Hisao Ping, Muhammed Ali ile 20 dakikalık bir görüşme yapmış ve Ali'ye Çinli boksörleri 1984 Olimpiyatlarına hazırlamasını önermiştir.

Daha sonra gazetecilerle görüşen Muhammed Ali Teng'in kendisini Çin Boks Federasyonu resmi temsilcisi yaptığını söylemiş, "Çin'e boksu getirebilirim. Gösteriler yapmaları için boksörler ve boks malzemesi getirebilir. Çinli boksörleri eğitebilirim" demiştir.

Arif Doğru'nun jübilesi ertelendi

Eski Türkiye Boks Şampiyonlarından Arif Doğru'nun bu akşam, Trabzon'da yapacağı jübile maçının 5 ocak cumartesi akşamına ertelendiği bildirilmiştir.

Arif Doğru'nun basına yaptığı açıklamada "Jübile maçı ile birlikte yapılması kararlaştırılan Ankara Trabzon Boks Karmaları maçında karşılaşacak olan bir kısım Ankara'lı ve Trabzon'lu boksörlerin bu müsabakalar için gerekli hazırlığı yapmadıkları belirtmeleri üzerine jübile maçının tarihini 5 ocak olarak değiştirildiğini" bildirdi.

İran olimpiyatlara katılmıyor

Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin bir süre önce İran'ın olimpiyatlara katılmaması yolunda aldığı karar İran'ın şubat ayında yapılacak olan kış olimpiyatlarına katılmasını da engellemektedir.

Aydın bölgesinde hakemler maç yönetmeme kararı aldı.

- Dayak atmakla protesto olmaz
- Can güvenliği sağlanmadıkca maç yönetilmeyecek

Son günlerde futbol hakemlerine yapılan saldırıların sözle yapılan saldırılar olmaktan çıkıp, kaba kuvvete dönüşmesi üzerine Aydın bölgesi hakemleri 15 gün süreyle maçlara çıkmama kararı aldılar.

Hepimizin bildiği gibi, futbol karşılaşmalarına giden seyircilerin hakaretlerine en fazla muhatap olanlar hakemlerdir. Fakat son günlerde, bu hakaretler yön değiştirerek lafla olmaktan çıkıp kaba kuvvete dönüştü. Hakemler üzerine uygulanan kaba kuvvet gösterileri her gün biraz daha can güvenliklerini sarsar duruma geldi. Olayların bu raddeye varması üzerine Aydın bölgesi Futbol hakemleri 15 gün, karşılaşma yönetmeme kararı aldılar.

Aydın futbol hakemleri dayanışma derneği Başkanı Sami Candaş bu konudaki açıklamasında şunları söyledi: "Son üç hafta içerisinde dört arkadaşımız saldırıya uğradı. Aydın ve ilçelerinde hakemlerin can güvenlikleri kalmadı. Son haftalardaki saldırılar üzerine futbol federasyonu ile Aydın valiliğine birer yazı göndererek can güvenliğimizin kalmadığı gerekçesiyle 15 gün maçlara çıkmayacağımızı bildirdik. Olayların devamı halinde aldığımız kararı Sürekli uygulayacağız."

Hatırlanacağı üzere bundan bir süre önce, Sarıyer-Kocaeli-spor karşılaşmasında da bir hakem dövüldü, hakemler sahadan dışarıya güvenlik kuvvetleri kordonunda çıkmak zorunda kaldılar. Fakat ardından Sayın Kocaeli'li Milletvekilleri hakemleri suçladılar.

Mutlaka hakemler de hata yapabilirler. Fakat, bu şekilde protesto edilmeleri hiç kimse tarafından kabullenilmemesi gereken bir durumdur.

SALDIRIYA UĞRAYAN BIR HAKEM TAŞINIRKEN

İşçiler, Köylüler, Emekçiler!

Halkın Gazetesi

Demokrat

Yakında Tüm Yurtta

Ahmet YILDIZ
Arslan Başer KAFAOĞLU
Can YÜCEL
Doğu ERGİL
Dursun AKÇAM
Emil Galip SANDALCI
Emre SENAN
Enver GÖKÇE
Ergin ATASÜ
Fikret OTYAM
Gülten AKIN
Günay AKARSU
Haslet SOYÖZ
Hayati ASILYAZICI
Hıfzı TOPUZ
İlhami SOYSAL
Mehmet BAYRAK
Rıfat ILGAZ

Mert BAŞAT
Murat BELGE
Muzaffer ERDOST
Niyazi AĞIRNASLI
Özdemir İNCE
Selçuk DEMİREL
Talip APAYDIN
Turhan TEMUÇİN
Türkkaya ATAÖV
Vahap ERDOĞDU
Vedat DALOKAY